პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გამოცემის 47-ე წელი
№ 146 (13540) | კვირა, 26 ივნისი, 1966 წ. | ფასი 2 კაპ.

პრეამბულა

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მოწვევის შესახებ

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი სსრ კავშირის კონსტიტუციის 55-ე მუხლის საფუძველზე ადგენს:

მოწვეულ იქნეს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის მეშვიდე მოწვევის უმაღლესი საბჭოს პირველი სესია 1966 წლის 2 აგვისტოს ქალაქ მოსკოვში.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ნ. პოდგორნი.
სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი მ. გიორგაძე.

მოსკოვი, კრემლი.
1966 წლის 25 ივნისი.

ᲛᲔᲚᲘᲝᲠᲐᲪᲘᲐ ᲡᲘᲣᲡᲢᲘᲡ ᲬᲧᲐᲠᲝᲐ

კომუნისტური პარტიის XXIII ყრილობამ პირველხარისხოვანი მნიშვნელობა მიანიჭა სოფლის მეურნეობის განვითარების, ტემპების დაჩქარებას, ნაწარმოებიდების, მელიორაციის კულტურის ამაღლებას. როგორც ცნობილია, ერთიანი ჰექტარი მიწის მოსავლიანობის გადიდება საერთოდ სოფლის მეურნეობის მძლავრი განვითარების საფუძველია. თვითეულ კოლმეურნეობასა და სბ-ჯთა მეურნეობაში უნდა გავაჩაღოთ ფართოდ შემოქმედებითი ნაყოფიერების, ფართო მელიორაციისა და რწყვის დიდი ღონისძიებანი. ამას გვავალებს ცენტრალური კომიტეტის მაისის პლენუმის დადგენილება.

ამ დღეებში საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პლენუმმა განიხილა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მაისის პლენუმის შედეგები და სოფლო-სამეურნეო წარმოების გადიდებისათვის რესპუბლიკის მიწების მელიორაციის ფართოდ განვითარების ამოცანები. პლენუმზე აღინიშნა, რომ საქართველოს ბუნებრივ-ეკონომიური პირობები ხელს უწყობენ ისეთი ძვირფასი ულტურების თესვა-მოყვანას, როგორც არის ჩაი, ციტრუსები, სხვა სუბტროპიკული და ტექნიკური კულტურები, მებადეობის, მევენახეობისა და მეფრინველეობის განვითარებას.

საამაყოა ის, რომ სბ-ჯთა ხელისუფლების წლებში აშენდა და ხაენქსპლოატაციოდ გადაეცა ქვემო ალაზნის, ტიბილისის, სალთვისის, კეხვის, ვანათის, ალგეთ-ქარელის, თელი-ოყამის, მუხრანის, ბასიანის და სხვა სარწყავი სისტემები.

განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მისშემდგომ წლებში აშენებული სამრეველოს სარწყავი სისტემა. იგი ჩვენი რესპუბლიკის ერთ-ერთი უდიდესი ჰიდროტექნიკური ნაგებობაა.

მიწების მელიორაცია გვიჩვენებს საბჭოთა-სამეურნეო წარმოების ინტენსიფიკაციის პირდაპირ, ნამდვილ და ხელაბარელ გზას. ამიტომ თვითეული პარტიული და სამეურნეო ხელმძღვანელის, ინჟინერ-მეურნეების სპეციალისტის ვალებია განუხრელად განახორციელოს ხელმოწერილი გეგმით დასახული ღონისძიებანი. უნდა გავზარდოთ მინდორი საქმისათვის პასუხისმგებლობის ეგრძნობა, რათა უახლოეს წლებში მივაღწიოთ მიწათმოქმედების კულტურის ფრო მაღალ დონეს, უფრო სრულყოფილ ტექნოლოგიას.

ანგარიშში შეკრებილმა საქართველოს კომუნისტური პარტიის უმაღლესი საბჭოს მერვე სესიამ ერთხმად აღნიშნა, რომ ყველაფერი, რაც პარტიამ დასახა, რაც კეთდება ან უნდა გაკეთდეს, მთლიანად შეესაბამება საბჭოთა ადამიანების სანუკვარ მიზნებსა და მისწრაფებებს. სესიამ განიხილა საქართველოს სს რესპუბლიკაში ნაწილების დაცვის, სახალხო განათლებისა და კულტურის, მრეწველობისა და ტრანსპორტის შუდმივი კომისიების მუშაობის საკითხები. სესიის მიერ დასახული ღონისძიებების განხორციელება ხელს შეუწყობს სახალხო მეურნეობის, განათლების, კულტურის შემდგომ განვითარებას, დიდად დაეხმარება რესპუბლიკის მშრომელებს სამეცნიერო და საბჭოთა სამუშაოთა პროგრამის წარმატებით შესრულებაში.

ჩვენს რესპუბლიკაში მარტო კოლხეთის ზონაში 90 ათასი ჰექტარზე უნდა განხორციელდეს სამელიორაციო სამუშაოები. ამჟამად რესპუბლიკაში 370 ათას ჰექტარზე მეტი ირწყვება. 1970 წლისათვის სარწყავი და დაშრობილი ფართობები 1 ათას ჰექტარს მიაღწევს. უნდა განხორციელდეს 148 ათასი ჰექტარი სარწყავი ფართობების რეკონსტრუქცია და ერთ უზრუნველყოფის სამუშაოები. ეი და დაძაბული მუშაობა მოუწევთ ალაზნის არხის მშენებლებს, რომ ეს ეფექტური ობიექტების მშენებლობა ბოლამდე ვადებში შესრულდეს. მუდმივ ზრუნვა და დახმარება არ უნდა

ამ არხის მშენებელთა კოლექტივებს. ეს მშენებლობა სახალხო მეურნეობისა არის გამოცხადებული.

ადასტურებელი ამოცანა ის არის, რომ ითეული სარწყავი ჰექტარი მიწა უხვ ოსავლიანი და ფაქიზ მოვლა-პატრონობას მოსავალს იძლეოდეს. ეს კი მნიშვნელოვანწილად არის დამოკიდებული ამ მიწების დამუშავების აგროწესების, რწყვის ხარისხის, ვადებისა და ნორმების ზუსტად დაცვაზე. სადაც ამ მოთხოვნებს არღვევენ, იქ შედეგებიც კარგია. ავილოთ გორის რაიონის სოფელ ფლავის კოლმეურნეობის მაგალითი. ფლავეთის რწყვის შესანიშნავი გამოცდილება აქვთ. მათი მიწები ტირიფონის მაგისტრალური არხით ირწყვება. რწყვას ახორციელებენ შემოდგომა-ზამთარში და აღრე გაზაფხულზე. ხეხილის ბაღებს წლის განმავლობაში 5-6-ჯერ რწყავენ, შაქრის ჭარხლის ნათესებს კი (ამინდის გათვალისწინებით) ოერთმეტჯერაც. კარგად იყენებენ ადგილობრივ წყლის რესურსებსაც. ამის შედეგად 1964 წელს საშუალოდ ჰექტარზე მიიღეს 54,7 ცენტნერი ხილი, 1965 წელს — 88 ცენტნერზე მეტი.

ყოველ ჰექტარზე მოსავლიანობის გადიდების სერიოზული ღონისძიებანი ხორციელდება მცხეთის რაიონის სოფელ მუხრანის კოლმეურნეობაში. ამ საქმეს სათავეში ჩაუდგა საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის მელიორაციის კათედრა. სადღეისამოდ, განუწყვეტელი, სამ ცვლად რწყვის შედეგად დადებითი მეცნიერული მონაცემებია მიღებული. ამ ცდებმა დაადასტურა, რომ საჭიროა მექანიზებული რწყვის მაქსიმალურად განხორციელება — დაწვიმებით რწყვაზე გადასვლა. ამ ღონისძიების დანერგვას გვიკონანახებს ჩვენი რესპუბლიკის რელიეფური პირობებიც.

ჩვენს რესპუბლიკაში მელიორაციისა და რწყვის, მიწების ნაყოფიერების ამაღლების პროგრამის შესრულება მოითხოვს დაძაბულ და გონივრულ მუშაობას, ყველა რგოლში მტკიცე პარტიული და სახელმწიფო დისციპლინის დამყარებას. უნდა გვახსოვდეს, რომ **სამელიორაციო საპუშაოთა განხორციელებისათვის ბაჯეული მუშაობის შედეგებით შეუშალდება ადგილობრივი პარტიული ორგანიზაციების, საბჭოთა, სასოფლო-სამეურნეო და ფუალსამეურნეო ორგანოების მოწოდებობა.**

სახელმწიფოს დიდი დახმარების მეოხებით ყოველი ღონისძიებით უნდა გავაფართოოთ რესპუბლიკაში სამელიორაციო სამუშაოთა ფრონტი. ამასთან ერთად თვითეულმა კოლმეურნეობამ, საბჭოთა მეურნეობამ საკუთარი ძალებით უნდა აშენოს გუბურები, პატარა წყალსატევები და ფართოდ გამოიყენოს მოწინავე კოლექტივების გამოცდილება. საჭიროა ვიცოდეთ, რომ კაპიტალდაბანდებათა ეკონომიური ეფექტიანობა დამოკიდებულია ამოშრობილი და სარწყავი მიწების რაციონალურად გამოყენებაზე და იმაზე, თუ როგორ არის დამუშავებული სახნავზე სხვადასხვა კულტურის მოყვანის ტექნოლოგია.

კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი საკითხია გადახარჯვეული. სარწყავ და ამოშრობილ მასივებზე უნდა განხორციელდეს მეცნიერულად დასაბუთებული თესლბრუნვები. უამისოდ მიწათმოქმედების მაღალ კულტურაზე ლაპარაკი ზედმეტია. ამ სამუშაოს შესრულების დროს უნდა გავითვალისწინოთ ადგილობრივი პირობები. ახლა, როცა ჩვენს მეურნეობებს აქვთ პროდუქციის დამზადების მტკიცე სახელმწიფო გეგმა, შეუძლიათ სწორად განსაზღვრონ ნათესების საუკეთესო სტრუქტურა, შემოიღონ სწორი თესლბრუნვა. აი რა არის თვითეულ ჰექტარზე უხვი მოსავლის მიღების ერთ-ერთი, მეტად მნიშვნელოვანი პირობა. ამ საქმეში გადამწყვეტი სიტყვა ჩვენს აგრონომებს, მეცნიერებს, მელიორატორებს ეკუთვნით.

ეჭვი არ არის, რომ ჩვენი რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის მუშაკები, ყველა მშრომელნი თავიანთ ღვიძლ საქმედ მიიჩნევენ მელიორაციის განხორციელების ფართო პროგრამას, თავიანთ შემოქმედებითს ძალებსა და ნიჭს მოახმარენ დასახული ამოცანის წარმატებით შესრულებას. პარტიული ორგანიზაციები, ყველა კომუნისტისა და მშრომელის, სპეციალისტის სახელისა და ღირსების საქმეა, რომ ამოშრობილი და სარწყავი ფართობების თვითეული ჰექტარი უხვ და მყარ მოსავალს იძლეოდეს.

ᲓᲐᲓᲒᲔᲜᲘᲚᲘᲡᲔᲑᲐ

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოსი

„საქართველოს სსრ ბუნების დაცვის შესახებ“ 1958 წლის 28 ნოემბრის კანონის შესრულების მიმდინარეობის თაობაზე

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭო, რომელმაც მოისმინა და განიხილა საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილის დეპუტატ ზ. გელდიაშვილის მოხსენება და საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს სოფლის მეურნეობის მუდმივი კომისიის თავმჯდომარის დეპუტატ ნ. ხომიზურაშვილის თანამოხსენება — „საქართველოს სსრ ბუნების დაცვის შესახებ“ 1958 წლის 28 ნოემბრის კანონის შესრულების მიმდინარეობის თაობაზე, აღნიშნავს, რომ ბუნების დაცვის კანონმა დიდი როლი შეასრულა რესპუბლიკის ბუნებრივ სიმდიდრეთა დაცვის, მოვლის, კვლავწარმოებისა და მათი გონივრულად გამოყენების საქმეში.

ამჟამად მთელი საბჭოთა ხალხი დიდი ენთუზიაზმით შრომობს საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXIII ყრილობის ისტორიულ გადაწყვეტილებათა განხორციელებისათვის. ამიტომ ბუნების დაცვასა და მის სიმდიდრეთა სწორად ექსპლოატაციას, რაც ყრილობის გადაწყვეტილებებიდან გამომდინარეობს, განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება.

ბუნებრივი რესურსების დაცვა და მათი გეგმაზომიერი გამოყენება ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ფაქტორია ხალხის ჯანმრთელობის დაცვისა და მატერიალური კეთილდღეობის შემდგომი განუხრელი ამაღლებისათვის.

ბუნების დაცვის კანონის მიღების შემდეგ განხორციელებული ღონისძიებების შედეგად მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა ჩვენი რესპუბლიკის ბუნებრივ სიმდიდრეთა — ტყის, ნიადაგის, წიაღისეულის, წყლის, ფაუნისა და სხვათა დაცვა, მოვლა და რაციონალურად გამოყენება. ბუნების დაცვა და მისი რესურსების გამრავლება-გაფართოება საყოველთაო სახალხო საქმედ იქცა.

აფხაზეთის ასსრ და აჭარის ასსრ მინისტრთა საბჭოებმა, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის აღმასკომმა, მშრომელთა დეპუტატების ადგილობრივი საბჭოების აღმასკომებმა, ნებაყოფლობითმა საზოგადოებამ „ბუნების მეგობარმა“, მილიციის, პროკურატურის და სასამართლოს ორგანოებმა, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ბუნების დაცვის კომისიამ, პროფკავშირულმა, კომკავშირულმა, სამეცნიერო და სხვა საზოგადოებრივმა ორგანიზაციებმა, აგრეთვე ცალკეულმა სამინისტროებმა, უწყებებმა და წარმოებადაწესებულებებმა მნიშვნელოვნად გააძლიერეს ბრძოლა ბუნებრივ სიმდიდრეთა დაცვისა და კვლავწარმოებისათვის. მშრომელთა დეპუტატების ადგილობრივი საბჭოების უმრავლესობა სესიებზე და აღმასკომის სხდომებზე იხილავს ბუნების დაცვის კანონის განხორციელების მიმდინარეობას და ახორციელებს კონკრეტულ ღონისძიებებს გამოვლინებულ ნაკლოვანებათა სალიკვიდაციოდ.

ბუნების დაცვის საქმეში ნაყოფიერ მუშაობას ეწევა ზოგიერთი რაიონული და სასოფლო საბჭოს მუდმივი კომისია.

განვლილ პერიოდში განსაკუთრებული უურადღება ექცეოდა საქართველოს ტყეების მოვლისა და დაცვის საქმეს. მშრომელთა დეპუტატების ადგილობრივი საბჭოების, ნებაყოფლობითი საზოგადოება „ბუნების მეგობრის“ და სატყეო მეურნეობების თაოსნობითა და ხელმძღვანელობით რესპუბლიკაში ყოველწლიურად ეწყობა ბუნების დაცვის ერთთვიური; ირგვება მილიონობით ხე და ბუჩქი, შენდება ტყე-პარკები. მოსახლეობაში ხშირად ეწყობა ლექციები და საუბრები ბუნების დაცვისა და მისი სიმდიდრის გამოყენების ცალკეულ აქტუალურ საკითხებზე.

რესპუბლიკის ტყეების, ბუნების ამ მნიშვნელოვანი ობიექტის დაცვისა და მათში სწორი მეურნეობის წარმოების მიზნით, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭომ ორი ღონისძიებები განახორციელა, რომელთა ცხოვრებაში გატარების შედეგად გაუმჯობესდა ტყეების დაცვისა და განახლების მდგომარეობა. ტყის ჭრის მოკმედი წესებიდან ამოღებულია ე. წ. უნებურ-ამორჩევითი ჭრები და, ტყით უწყვეტი სარგებლობის უზრუნველყოფის მიზნით, ხე-ტყით სარგებლობის ყოველწლიური ოდენობა განისაზღვრა საექსპლოატაციო უბნებში მერქნის საშუალო წლიური მატების მიხედვით, ცალკეულ რაიონებში მთლიანად აიკრძალა ტყის სამრეწველო ექსპლოატაცია. შემცირდა ტყეების უნებართვოდ გაჩეხვის შემთხვევები. გაძლიერდა ტყეების აღდგენა-განახლებისა და მწვანე ნარგავთა დარგვის სამუშაოები. 1958 წლიდან დღემდე რესპუბლიკის სატყეო მეურნეობებმა გააშენეს 25840 ჰექტარი ტყე; დაბალი სიხშირის ტყეების აღსადგენად 143 ათას ჰექტარზე განხორციელდა ტყის ბუნებრივი განახლების ხელშემწყობი ღონისძიებები. დიდი მუშაობაა ჩატარებული ქალაქების, რაიონული ცენტრების, სოფლებისა და გზების გასამწვანებლად.

საგრძნობლად გაუმჯობესდა სასარგებლო ნადირ-ფრინველის, აგრეთვე თევზის დაცვისა და მომრავლების საქმე. მკაცრი ბრძოლა გამოეცხადა ნადირობისა და თევზის ჭერის წესების დამრღვევთ.

გაფართოვდა ნაკრძალებისა და სანადირო მეურნეობების ქსელი.

რესპუბლიკის პრესა, რადიომაუწყებლობა და ტელევიზია სათანადო უურადღებას უთმობენ ბუნების დაცვის გაუმჯობესებასთან დაკავშირებული ცალკეული აქტუალური საკითხების გაშუქებას.

ამავე დროს, საქართველოს ბუნების დაცვის, მოვლისა და მის სიმდიდრეთა გამოყენების საქმეში ჯერ კიდევ არის სერიოზული ნაკლოვანებები. მშრომელთა დეპუტატების ადგილობრივი საბჭოების ზოგიერთი აღმასკომი სათანადო უურადღებას არ აქცევს ბუნების დაცვის კანონის განხორციელებას, მათ არ განუხილავთ სესიაზე ან აღმასკომის სხდომაზე ბუნების დაცვის კანონის განხორციელების მდგომარეობა და არ დაუსახავთ კონკრეტული ღონისძიებანი. ბუნების დაცვის კანონის განხორციელების საქმეში ფართოდ არ არიან ჩაბმული ადგილობრივი საბჭოების დეპუტატები, მუდმივი კომისიები და აქტივი.

აფხაზეთის ასსრ, აჭარის ასსრ, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, ახმეტის, თელავის, დმანისის, ბოლნისის, საჩხერის და სხვა რაიონებში ხშირად ირღვევა სატყეო მეურნეობის რაციონალური წარმოების წესები.

ჯერ კიდევ აღმოფხვრილი არ არის ტყეების უნებართვოდ გაჩეხვის შემთხვევები. უკანასკნელ 4 წელს სახელმწიფო ტყეებში უნებართვოდ არის მოჭრილი 50 ათასი კუბური მეტრი ხე-ტყე.

სახელმწიფო ტყეების წარსულში უსისტემო და არაწესიერი ექსპლოატაციის გამო, რესპუბლიკაში ამჟამად 400 ათას ჰექტარზე მეტი დაბალი სიხშირის ტყეა, რომელთა აღსადგენად საჭიროა სპეციალური სამუშაოების ჩატარება.

ტყეების საერთო მდგომარეობის გაუარესების გამო გახშირდა წყალდიდობის, მეწყრების, ნიადაგის ეროზიისა და სხვა მავნე ტექნიკური მოვლენების შემთხვევები, რაც სერიოზულ ზიანს აყენებს სახალხო მეურნეობასა და მოსახლეობას.

მართალია, რიგ რაიონში მიმდინარეობს წყლითა და ქარით გამოწვეული ეროზიების წინააღმდეგ ბრძოლა, მაგრამ რესპუბლიკაში ჯერ კიდევ არ არის შეჩერებული ეროზიის წინააღმდეგ ბრძოლის ერთიანი კომპლექსური გეგმა.

საქართველოს ნაძვის ტყეებში გაკრცელებული მავნებლის — ნაძვის დიდი ლაფანჭამიას — წინააღმდეგ ჩატარებულმა მეცნიერულმა და პრაქტიკულმა მუშაობამ ჯერჯერობით ვერ მოგვცა სასურველი შედეგი.

არადამაკმაყოფილებლად წარმოებს ხე-ტყის სახიდი გზების მშენებლობა, რის გამოც, ჭრაჩატარებულ ტყის მასივებში ადგილი აქვს განმეორებით ჭრას.

რესპუბლიკის სატყეო მეურნეობებმა, კოლმეურნეობებმა და საბჭოთა მეურნეობებმა ვერ შეასრულეს 1959-1965 წ. სახელმწიფო ქარსაფარი და მინდორსაცავი ტყის ზოლების გაშენების გეგმა.

სახელმწიფო ქარსაფარი ზოლი სატყეო მეურნეობებმა გააშენეს 3325 ჰექტარზე ნაცვლად 4189 ჰექტარისა; მინდორსაცავი ტყის ზოლები საბჭოთა მეურნეობებმა გააშენეს 756 ჰექტარზე ნაცვლად 1616 ჰექტარისა, ხოლო კოლმეურნეობებმა — 1247 ჰექტარზე ნაცვლად 16287 ჰექტარისა.

განსაკუთრებით ცუდი მდგომარეობაა საკოლმეურნეო ტყეების დაცვისა და მოლა-პატრონობის მხრივ. ადგილი აქვს ტყეების მთლიანად გაჩეხვის ფაქტებს, კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში არ არის შედგენილი ტყით სარგებლობისა და აღდგენის საორგანიზაციო-პერსპექტიული გეგმები, კოლმეურნეობებს არა ჰყავთ მეტყევე სპეციალისტები.

სერიოზული ნაკლოვანებებია სასარგებლო ფაუნის მომრავლებისა და დაცვის საქმეში; ირღვევა ნადირობის ვადები, სახარგებლო ფრინველებსა და ცხოველებზე ნადირობის წესები; ჯერ კიდევ აღმოფხვრილი არ არის ბრაკონიერობა.

რიგ რაიონში არასახარბიელო მდგომარეობაა თევზის რეწვისა და დაცვის საქმეში. აღმოფხვრილი არ არის დაუშვებელი ხერხებით თევზის მოპოვება.

ცალკეულ რაიონებში სათანადო ყურადღება არ ექცევა წყლის რესურსების დაცვის, მოვლისა და გამოყენების საქმეს. არადამაკმაყოფილებელ მდგომარეობაშია ძვირფასი ნიერალური და თერმული წყლების ექსპლოატაცია. მზრუნველობასა და დაცვას მოითხოვს ჰიდროელექტროსადგურებისა და სარწყავი სისტემების წყალშემკრები აუზები.

სასამართლოს, პროკურატურისა და მილიციის ორგანოები უოველთვის არ ღებულობენ სათანადო ზომებს ბუნების დაცვის კანონის დამრღვევთა წინააღმდეგ. ადგილი აქვს აღძრული საქმეების დაგვიანებით განხილვის შემთხვეებს.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭო **ადგენს:**

1. დაეკვალოს აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ მინისტრთა საბჭოებს, მშრომელთა დეპუტატების სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის აღმასკომს, რაიონული და საქალაქო საბჭოების აღმასკომებს:

ა) დროულად განახორციელონ ქმედითი ღონისძიებანი, რომლებიც უზრუნველყოფენ ბუნებრივ სიმდიდრეთა დაცვას, მოვლას, კვლავწარმოებასა და მათ რაციონალურ გამოყენებას;

ბ) რეგულარულად შეამოწმონ ბუნების დაცვის კანონის შესრულების მიმდინარეობა და განიხილონ ეს საკითხი სესიებზე და აღმასკომის სხდომებზე. გამოავლინონ ბუნების დაცვის კანონის დამრღვევები და მკაცრი ზომები მიიღონ იმ პირებისა და ორგანიზაციების მიმართ, რომელთა მოქმედება იწვევს წყლის, ჰაერისა და ნიადაგის გაბინძურებას, თევზის მასობრივ მოსპობას, ტყის გაუპრესებას, ნიადაგის ეროზიის წარმოქმნას, მდინარეებისა და ტბების დაშრობას, მეწყერთა წარმოქმნას, წყლის შეტბორვას, ტყის ფართობების გადაქცევას სხვა სავარგულებად, ძვირფასი და იშვიათი მცენარეების, გარეული ცხოველებისა და ფრინველების მოსპობას. ამ საქმეში ფართოდ ჩაბას დეპუტატები, საბჭოების მუდმივი კომისიები, „ბუნების მეგობრის“ ნებაყოფლობითი საზოგადოება და მშრომელთა ფართო მასები;

გ) საკოლმეურნეო ტყეებში მეურნეობის მოწესრიგების მიზნით რჩევა მისცენ კოლმეურნეობებს გადასცენ სახელმწიფო ტყის ფონდში ის ფართობები, რომელთა მოვლა-აღდგენის საშუალება მათ არ აქვთ და რომელთა არასწორი ექსპლოატაცია ნიადაგების გაძლიერებული ეროზიის, სერიოზულ საფრთხეს ქმნის.

2. დაეკვალოს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს სატყეო მეურნეობის სახელმწიფო კომიტეტს:

ა) გადაჭრით გაუფრთხილოს სატყეო მეურნეობებისადმი დახმარება და ხელმძღვანელობა, ტყის მეურნეობის წარმოების საქმეში დაამყაროს სრული წესრიგი;

ბ) სახელმწიფო ტყის ფონდის დაბალი სიხშირის ტყეების მწარმოებლობისა და მათი მდგომარეობის გაუმჯობესების მიზნით, მეცნიერებისა და ტექნიკის მიერ დადგენილი წესებისა და მეთოდების გათვალისწინებით, შეიმუშაოს ამ ტყეების აღდგენა-რეკონსტრუქციის ერთიანი პერსპექტიული გეგმა და დასამტკიცებლად წარუდგინოს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს;

გ) მკაცრი კონტროლი დაუწესოს ტყეების დაცვაზე; გადამჭრელი ზომები მიიღოს ტყეების უნებართვო გაჩეხვის აღმოსაფხვრელად. ქმედითი ღონისძიებები განახორციელოს ტყის მავნებლების, განსაკუთრებით ნაძვის დიდი ლაფანჭამიას წინააღმდეგ ბრძოლის საქმეში;

დ) მცირე ტყიან და უტყეო რაიონებში გააძლიეროს ტყეების ხელოვნურად გაშენების ტემპები. ფართოდ გააშენოს ძვირფასი და სწრაფმზარდი ჯიშები. კონკრეტული ნიადაგმრავ-ეროზიული პირობების შესაბამისად მოაწყოს ტყის სანერგე მეურნეობანი.

უზრუნველყოს ტყის კულტურების მაქსიმალური გახარება და არ დაუშვას მათი გაჩახაგება-დაღუპვის შემთხვევები; ყველა ზომა მიიღოს, რათა დროულად და ხარისხოვნად შესრულდეს სახელმწიფო ქარსაფარი ტყის ზოლების გაშენების გეგმა.

3. დაეკვალოს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს სატყეო მეურნეობის სახელმწიფო კომიტეტს, „ბუნების მეგობრის“ საზოგადოების რესპუბლიკურ საბჭოს, საზოგადოება „მონაკვეთს“, საქართველოს თევზდაცვის სამმართველოს სახარგებლო ფაუნის, კერძოდ, თევზის დაცვისა და მომრავლების მიზნით:

ა) მიიღონ ზომები სახარგებლო ნადირ-ფრინველს ნადირობის წესებისა და ვადების დასაცავად და სარეწაო ნადირობის გეგმების დროულად შესასრულებლად;

ბ) სახარგებლო ფაუნის გამრავლებისა და სწორად გამოყენებისათვის უზრუნველყონ ბიოტექნიკური ღონისძიებათა დროულად და მაღალხარისხოვნად ჩატარება;

გ) მკაცრი ზომები მიიღონ ბრაკონიერობის აღსაკვეთად, გაიცეცხონ ბრაკონიერთა მოქმედება და შექმნან მათ წინააღმდეგ საზოგადოებრივი აზრი;

სასტიკი ბრძოლა გამოუცხადონ თევზქერის დაუშვებელ ხერხებს და სათანადო პასუხი მოსთხოვონ იმ პირებსა და ორგანიზაციებს, რომლებიც არღვევენ თევზის ჭერის ნორმებსა და წესებს.

4. დაეკვალოს საქართველოს სსრ სოფლის მეურნეობის სამინისტროს:

ა) მიიღოს ზომები კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში მინდორსაცავი ტყის ზოლების გაშენების გეგმის შესრულების უზრუნველსაყოფად;

ბ) თავისი მუშაობის ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს ამოცანად მიიჩნიოს საკოლმეურნეო ტყეების დაცვისა და მათში მეურნეობის სწორად წარმოების საქმე; არ დაუშვას ამ ტყეებში უსისტემო და უნებართვო ჭრა; დასაჯოს ის პირები, რომლებიც არღვევენ საკოლმეურნეო ტყეებით სარგებლობის წესებს;

გ) შეიმუშაოს ეროზიების საწინააღმდეგო კომპლექსური ღონისძიებანი, სათიბ-საძოვრების გაუმჯობესება-გამოყენების პერსპექტიული გეგმა.

5. დაეკვალოს საქართველოს სსრ სამინისტროებს, უწყებებს, წარმოება-დაწესებულებებს, კოლმეურნეობებს, საბჭოთა მეურნეობებს და სხვა ორგანიზაციებს მტკიცედ დაიცვან რესპუბლიკის მდინარეები, წყალსატევები და ტბები დაბინძურებისაგან და უზრუნველყონ მათი გეგმაზომიერი გამოყენება, ხოლო საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს წყლის რესურსების დაცვისა და გამოყენების სახელმწიფო კომიტეტმა გაალიერეოს კონტროლი ამ საქმეზე.

6. დაეკვალოს საქართველოს სსრ საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის სამინისტროს, საქართველოს რესპუბლიკის პროკურატურას და საქართველოს სსრ უმაღლეს სასამართლოს გადამჭრელი ზომები მიიღონ ბუნების დაცვის კანონის დამრღვევთა წინააღმდეგ, არ დაუშვან ამ კანონის დამრღვევთა საქმეების განხილვის გაჭიანურება; ამასთან, ბუნების დაცვის კანონის უხეშ დამრღვევთა საქმეების განხილვა მოიაზენოს საჩქარეული სასამართლო პროცესებზე.

7. დაეკვალოს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს რადიომაუწყებლობისა და ტელევიზიის სახელმწიფო კომიტეტს, რესპუბლიკური და ადგილობრივი გაზეთებისა და ეურნალების რედაქციებს კიდევ უფრო გააძლიერონ ბუნების დაცვის პროპაგანდა; სისტემატურად გააშუქონ ბუნების დაცვისა და მისი რესურსების გაფართოებასთან დაკავშირებული საკითხები, მკაცრად ამხილონ დამრღვევები, რათა შეიქმნას საზოგადოებრივი დაგმობის ატმოსფერო, იმ პირთა მიმართ, ვინც უდიერად ეპყრობა ბუნების საუნჯეს, არღვევს დადგენილ წესებს, ზიანს აყენებს ფლორასა და ფაუნას. ამ საქმეში ფართოდ ჩაბას მეცნიერები, მწერლები, სპეციალისტები და მშრომელთა ფართო აქტივი.

8. დაეკვალოს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ბეჭდვითი სიტყვის სახელმწიფო კომიტეტს სისტემატურად გამოსცეს მხატვრული და სამეცნიერო-პოპულარული ლიტერატურა, ბროშურები და პლაკატები რესპუბლიკის ბუნების დაცვის ცალკეულ აქტუალურ და მნიშვნელოვან საკითხებზე.

9. დაეკვალოს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს და საქართველოს სსრ უმაღლესი და სპეციალური განათლების სამინისტროს ყოველმხრივ გააძლიერონ ბუნების დაცვისა და მოვლის პროპაგანდა მოსწავლე ახალგაზრდობაში; მოაწყონ ბუნების მოყვარულთა, ნორჩ ნატურალისტთა წრეები და კუთხეები, ფართოდ ჩაბას ახალგაზრდობა ბუნებრივ სიმდიდრეთა დაცვის საქმეში.

10. საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭომ: გააძლიეროს ხელმძღვანელობა და კონტროლი ბუნების დაცვის კანონის შესრულებისადმი;

უახლოეს ხანში დაამუშაოს ქარსაფარი და მინდორსაცავი ტყის ზოლების გაშენების გეგმა და დასახოს ღონისძიებანი მის შესასრულებლად;

განიხილოს საქართველოს სსრ მეექვსე მოწვევის უმაღლესი საბჭოს მერვე სესიაზე გამოთქმული წინადადებანი მათი განხორციელების მიზნით.

11. საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა რეგულარულად განიხილოს ბუნების დაცვის კანონის შესრულების მიმდინარეობა და მიიღოს სათანადო ღონისძიებანი მისი ცხოვრებაში გატარებისათვის.

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო რწმენას გამოთქვამს, რომ მშრომელთა დეპუტატების ადგილობრივი საბჭოები, საზოგადოებრივი ორგანიზაციები, საწარმო-დაწესებულებების, კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების კოლექტივები, ფართო საზოგადოებრიობა და რესპუბლიკის ყოველი მშრომელი ძალ-ღონეს არ დაზოგავენ ბუნების დაცვის კანონის განხორციელად განხორციელებისათვის და ამით ხელს შეუწყობენ საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXIII ყრილობის ისტორიული გადაწყვეტილებების ცხოვრებაში გატარებას.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ბ. ძოწენიძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ზ. კვაშაძე.

თბილისი, 1966 წლის 24 ივნისი.

თბილისის მრეწველობამ ვადაზე შეასრულა ნახევარი წლის გეგმა

წარმოდ გააჩალეს რა სოციალისტური შეჯიბრება სკკპ XXIII ყრილობის გადაწყვეტილებათა განხორციელებისათვის, თბილისის მრეწველობის მშრომელებმა ვადამდე, 25 ივნისს, შეასრულეს მთლიანი პროდუქციისა და მეტ წილ სახეობათა ნაწარმის გამოშვების 1966 წლის პირველი ნახევრის გეგმა.

სამრეწველო წარმოების მოცულობა შარშანდელთან შედარებით 8,4 პროცენტით გადიდდა, გაიზარდა შრომის ნაყოფიერება და შემცირდა თვითღირებულება.

საწარმოთა კოლექტივები დაუცხრომლად შრომობენ ახალი ტექნიკისა და მოწინავე გამოცდილების დანერგვისათვის, წარმოების ეფექტიანობის გადიდებისა და პროდუქციის ხარისხის გაუმჯობესებისათვის.

სახელმწიფო დავალებათა ვადამდე შესრულებისათვის ბრძოლის ავანგარდში არიან კომუნისტური შრომის კოლექტივები, წარმოების ნოვატორები.

ქალაქის სამრეწველო საწარმოთა მუშებს, ინჟინერ-ტექნიკურ მუშაკებსა და მოსამსახურეებს მტკიცედ აქვთ გადაწყვეტილი ვადამდე შეასრულონ ხუთწლედის პირველი წლის დავალებანი.

ᲛᲘᲤᲠᲘᲜᲐᲕᲡ „ᲙᲝᲡᲛᲝᲡᲘ-122“

ᲡᲐᲙᲓᲔᲡᲘᲡ ᲪᲜᲝᲑᲐ

1966 წლის 25 ივნისს საბჭოთა კავშირში ... დედამიწის მორიგი ხელოვნური თანამგზავრი „კოსმოსი-122“.

თანამგზავრზე დადგმული სამეცნიერო აპარატურა გან

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს მერვე სესია

დადგენილება

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭო

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს მრეწველობისა და ტრანსპორტის, სახალხო განათლებისა და კულტურის მუდმივი კომისიათა ანგარიშების, აღნიშნავს, რომ დასახელებულმა კომისიებმა მათი არჩევიდან დღემდე მნიშვნელოვანი მუშაობა გასწიეს რესპუბლიკის მრეწველობის, ტრანსპორტის, განათლებისა და კულტურის შემდგომი აღმავლობისათვის. კომისიები დიდ დახმარებას უწევენ უმაღლეს საბჭოს და მის პრეზიდიუმს, სამინისტროებს, უწყებებს და ადგილობრივ ორგანოებს რესპუბლიკის წინაშე მდგომ ამოცანათა განხორციელების საქმეში.

მუდმივი კომისიების საქმიანობაში ფართოდ არიან ჩაბმული რესპუბლიკის ცენტრალური და ადგილობრივი ორგანოები, დეპუტატები და შესაბამისი დარგის სპეციალისტები.

საანგარიშო პერიოდში მრეწველობისა და ტრანსპორტის, სახალხო განათლებისა და კულტურის მუდმივმა კომისიებმა შეისწავლეს და განიხილეს რიგი აქტუალური საკითხები.

მრეწველობისა და ტრანსპორტის მუდმივმა კომისიამ შეისწავლა და განიხილა საფეიქრო და მსუბუქი მრეწველობის რიგ საწარმოში გეგმის შესრულებისა და რენტაბელობის საკითხი, ქიმიის მიღწევათა დანერგვის მდგომარეობა. რესპუბლიკის ზოგიერთ საწარმოში ახალი ტექნიკის დანერგვის, სამკერვალო და საფეიქრო ფაბრიკების პროდუქციის ხარისხისა და ასორტიმენტის, აგრეთვე ამ პროდუქციით ვაჭრობის ორგანიზაციის გაუმჯობესების საკითხები; შესწავლილ იქნა აგრეთვე შახტებსა და მაღაროებში შრომისა და უსაფრთხოების ტექნიკის დაცვის მდგომარეობა; კომისიამ საგანგებოდ შეისწავლა, თუ როგორ სრულდება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1959 წლის 16 მაისის ბრძანებულება საავტომობილო გზების მშენებლობასა და შეკეთებაში კოლმეურნეობების, საბჭოთა მეურნეობების და სხვა საწარმოებისა და ორგანიზაციების ჩაბმის წესის, ვადების, ფორმების და ამ სამუშაოებში მონაწილეობისათვის თავის არიდების გამო პასუხისმგებლობის შესახებ და სხვა.

სახალხო განათლებისა და კულტურის მუდმივმა კომისიამ შეისწავლა და განიხილა ისეთი აქტუალური საკითხები, როგორიცაა: სოფლის მოსახლეობის კინომომსახურება, რესპუბლიკის სკოლებში მათემატიკის სწავლების მდგომარეობა, საქართველოს სსრ უმაღლეს სასწავლებლებსა და სამეცნიერო-საკვლევ ინსტიტუტებში მეცნიერთა კადრების მომზადების მდგომარეობა, სოფლის კულტურულ-საგანმანათლებლო დაწესებულებათა მუშაობა, კულტურის ძეგლთა დაცვა, საყოველთაო-სავალდებულო რვაწლიანი სწავლების კანონის გატარება, სოფლის ბიბლიოთეკების მუშაობა, სასკოლო მშენებლობის მიმდინარეობა და სხვ.

მუდმივი კომისიების მიერ განხორციელებულ ღონისძიებათა შედეგად მოგვარდა ბევრი მნიშვნელოვანი საკითხი.

ამასთან ერთად, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭო აღნიშნავს, რომ მრეწველობისა და ტრანსპორტის, სახალხო განათლებისა და კულტურის მუდმივი კომისიების მუშაობაში ჯერ კიდევ ადგილი აქვს ნაკლოვანებებს. კომისიის ყველა წევრი აქტიურად არ მონაწილეობს საკითხების შესწავლა-განხილვაში, სათანადო სიმაღლეზე არ დგას მიღებულ დადგენილებათა შესრულების მიმდინარეობის კონტროლი. ჯერ კიდევ სუსტია ამ კომისიების კავშირი მშრომელთა დეპუტატების ადგილობრივი საბჭოების შესაბამის მუდმივ კომისიებთან.

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო **ადგენს:**

1. მოწონებულ იქნას საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს მრეწველობისა და ტრანსპორტის, სახალხო განათლებისა და კულტურის მუდმივი კომისიების მიერ საანგარიშო პერიოდში ჩატარებული მუშაობა.

2. პარტიის XXIII ყრილობის დადგენილების შესაბამისად, მრეწველობისა და ტრანსპორტის მუდმივმა კომისიამ დახმარება გაუწიოს რესპუბლიკის მრეწველობისა და ტრანსპორტის ორგანოებს მათი მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესების საქმეში. განსაკუთრებული უურადღება მიაქციოს პროდუქციის ხარისხის გაუმჯობესებას და შრომის ნაყოფიერების ამაღლებას, ხელი შეუწყოს გამომგონებლებისა და რაციონალიზატორების მუშაობას, მათი წინადადებების დროულად განხილვას და დანერგვას მრეწველობაში და ტრანსპორტზე.

3. სახალხო განათლებისა და კულტურის მუდმივმა კომისიამ მთელი თავისი მუშაობით ხელი შეუწყოს განათლებისა და კულტურულ-საგანმანათლებლო დაწესებულებათა კსლის შემდგომ განვითარებას, საყოველთაო სავალდებულო სწავლების კანონის განხორციელებას, სკოლებისა და სბავშვო დაწესებულებებისათვის სათანადო მატერიალური ბაზის შექმნას, კულტურის სახლების, კლუბების, პიონერთა სახლების, მუზეუმების მუშაობის შემდგომ გაუმჯობესებას, მხატვრული თვითმოქმედების გაფართოებას და მოსახლეობის კინომომსახურების გაუმჯობესებას.

პერიოდულად შეისწავლოს სახალხო განათლებისა და კულტურულ-საგანმანათლებლო დაწესებულებათა საქმიანობა და შეიმუშაოს სათანადო რეკომენდაციები მათი მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესებისათვის.

4. დაევალოთ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს მუდმივ კომისიებს:

თავისი მუშაობის პრაქტიკაში ფართოდ დანერგონ აქტუალური საკითხების განხილვა სხვა კომისიებთან ერთად; საკითხების შესწავლა-განხილვაში ჩაებან კომისიის ყველა წევრი, შესაბამისი დარგის სპეციალისტები და ადგილობრივი ორგანოების მუშაკები.

5. საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭო ავალებს ყველა სამინისტროსა და უწყებას, მათ ადგილობრივ ორგანოებს, მშრომელთა დეპუტატების ადგილობრივი საბჭოების აღმასკომებს, საწარმოთა, დაწესებულებათა და ორგანიზაციათა ხელმძღვანელებს განსაკუთრებული უურადღება მიაქციონ მუდმივი კომისიების რეკომენდაციებს და წინადადებებს, დროულად განიხილონ ისინი და მიიღონ საჭირო ზომები მათ შესასრულებლად.

6. დაევალოს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმს სისტემატური დახმარება გაუწიოს უმაღლესი საბჭოს მუდმივ კომისიებს, მოახდინოს მათი მუშაობის კოორდინაცია, განაზოგადოს და გაავრცელოს მათი მუშაობის დადებითი გამოცდილება.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე **გ. ძოწენიძე.**

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი **ზ. კვაშაძე.**

თბილისი, 1966 წლის 24 ივნისი.

კანონი

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკისა

„სოხუმის რაიონის შექმნის შესახებ“ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულების დამტკიცებისა და საქართველოს სსრ კონსტიტუციის (ძირითადი კანონის) მე-20 მუხლში დამატების შეტანის შესახებ

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო **ადგენს:**

დამტკიცდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1966 წლის 12 იანვრის ბრძანებულება „სოხუმის რაიონის შექმნის შესახებ“.

ამასთან დაკავშირებით შეტანილ იქნეს სათანადო დამატება საქართველოს სსრ კონსტიტუციის (ძირითადი კანონის) მე-20 მუხლში და ჩამოყალიბდეს იგი შემდეგი რედაქციით:

„მუხლი 20. აფხაზეთის ავტონომიური საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკა შედგება: გაგრის, გალის, გუდაუთის, გულრიფშის, ოჩამჩირის, სოხუმის რაიონებისაგან და ქალაქების: სოხუმისა და ტყვარჩელისაგან, რომლებიც რაიონების შემადგენლობაში არ შედიან“.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე **გ. ძოწენიძე.**

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი **ზ. კვაშაძე.**

თბილისი, 1966 წლის 24 ივნისი.

კანონი

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკისა

„საქართველოს სსრ ადმინისტრაციულ-სამართალდარღვევათა კოდექსის 173-ე მუხლში ცვლილებათა და დამატებათა შეტანის შესახებ“ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულების დამტკიცებისა და საქართველოს სსრ კონსტიტუციის (ძირითადი კანონის) 50-ე მუხლში დამატების შეტანის შესახებ

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო **ადგენს:**

დამტკიცდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულება:

1966 წლის 28 მარტის — „საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს საკავშირო-რესპუბლიკური სატყეო მეურნეობის სახელმწიფო კომიტეტის შექმნის შესახებ“;

1966 წლის 20 ივნისის — „საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული მატერიალურ-ტექნიკური მომარაგების საკავშირო-რესპუბლიკური მთავარი სამმართველოს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს მატერიალურ-ტექნიკური მომარაგების საკავშირო-რესპუბლიკურ მთავარ სამმართველოდ გარდაქმნის შესახებ“.

ამასთან დაკავშირებით, შეტანილ იქნეს შესაბამისი დამატებანი საქართველოს სსრ კონსტიტუციის (ძირითადი კანონის) 50-ე მუხლში და ჩამოყალიბდეს იგი შემდეგი რედაქციით:

„მუხლი 50. საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭო ქმნის საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს შემდეგი შემადგენლობით:

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე;

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილეები;

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილეები;

საქართველოს სსრ მინისტრები;

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტის თავმჯდომარე;

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს მშენებლობის საქმეთა სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარე;

საქართველოს სსრ სახალხო კონტროლის კომიტეტის თავმჯდომარე;

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს რადიომაუწყებლობისა და ტელევიზიის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარე;

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს პროფესიულ-ტექნიკური განათლების სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარე;

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე;

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს კინემატოგრაფიის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარე;

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ბეჭდვითი სიტყვის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარე;

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს სატყეო მეურნეობის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარე;

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს მეცნიერებისა და ტექნიკის კომიტეტის თავმჯდომარე;

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის, სათადარიგო ნაწილების, მინერალური სასუქებისა და სხვა მატერიალურ-ტექნიკური საშუალებების გაყიდვის, კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობებში მანქანების რემონტის ორგანიზაციისა და გამოყენების საქართველოს რესპუბლიკური გაერთიანების — „საქსოფლტექნიკის“ თავმჯდომარე;

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს პურეული პროდუქტებისა და კომბინირებული საკვების მრეწველობის მთავარი სამმართველოს უფროსი;

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს მატერიალურ-ტექნიკური მომარაგების მთავარი სამმართველოს უფროსი;

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული ცენტრალური სტატისტიკური სამმართველოს უფროსი;

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული გზატკეცილების მთავარი სამმართველოს უფროსი;

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული ენერგეტიკისა და ელექტროფიკაციის მთავარი სამმართველოს უფროსი;

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს შემადგენლობაში შედიან ავტონომიური რესპუბლიკების მინისტრთა საბჭოების თავმჯდომარეები თანამდებობის მიხედვით“.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე **გ. ძოწენიძე.**

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი **ზ. კვაშაძე.**

თბილისი, 1966 წლის 24 ივნისი.

კანონი

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკისა

„ადგილობრივი საბჭოების ტერიტორიული დაყოფის შესახებ“ საქართველოს სსრ კონსტიტუციის (ძირითადი კანონის) 50-ე მუხლში დამატების შეტანის შესახებ

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო **ადგენს:**

დამტკიცდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულება:

1966 წლის 18 თებერვლის — „საქართველოს სსრ სისხლის სამართლის კოდექსში ცვლილებათა და დამატებათა შეტანის შესახებ“;

1966 წლის 23 მარტის — „საქართველოს სსრ სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსში ცვლილებათა და დამატებათა შეტანის შესახებ“;

1966 წლის 12 მაისის — „საქართველოს სსრ სისხლის სამართლის კოდექსის 39-ე მუხლში დამატების შეტანის შესახებ“.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე **გ. ძოწენიძე.**

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი **ზ. კვაშაძე.**

თბილისი, 1966 წლის 24 ივნისი.

კანონი

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკისა

„საქართველოს სსრ ადმინისტრაციულ-სამართალდარღვევათა კოდექსის 173-ე მუხლში ცვლილებათა და დამატებათა შეტანის შესახებ“ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულების დამტკიცებისა და საქართველოს სსრ კონსტიტუციის (ძირითადი კანონის) 50-ე მუხლში დამატების შეტანის შესახებ

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო **ადგენს:**

დამტკიცდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1966 წლის 28 მარტის ბრძანებულება ამხ. იოსებ ივანეს-ძე ჩოდრიშვილის საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს სატყეო მეურნეობის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარედ დანიშვნის შესახებ.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე **გ. ძოწენიძე.**

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი **ზ. კვაშაძე.**

თბილისი, 1966 წლის 24 ივნისი.

დადგენილება

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს

ამხ. ი. ი. ჩოდრიშვილის საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს სატყეო მეურნეობის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარედ დანიშვნის შესახებ

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულების დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო **ადგენს:**

დამტკიცდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1966 წლის 28 მარტის ბრძანებულება ამხ. იოსებ ივანეს-ძე ჩოდრიშვილის საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს სატყეო მეურნეობის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარედ დანიშვნის შესახებ.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე **გ. ძოწენიძე.**

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი **ზ. კვაშაძე.**

თბილისი, 1966 წლის 24 ივნისი.

დადგენილება

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს

ამხ. მ. ბ. კოდუას საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს მატერიალურ-ტექნიკური მომარაგების მთავარი სამმართველოს უფროსად დანიშვნის შესახებ

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულების დამტკიცების შესახებ

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო **ადგენს:**

დამტკიცდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1966 წლის 20 ივნისის ბრძანებულება ამხ. მიხეილ გალაქტიონის-ძე კოდუას საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს მატერიალურ-ტექნიკური მომარაგების მთავარი სამმართველოს უფროსად დანიშვნის შესახებ.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე **გ. ძოწენიძე.**

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი **ზ. კვაშაძე.**

თბილისი, 1966 წლის 24 ივნისი.

კანონი

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკისა

„საქართველოს სსრ სამოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდექსის 403-ე მუხლში ცვლილებათა და დამატებათა შეტანის შესახებ“ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულების დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო **ადგენს:**

დამტკიცდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1966 წლის 22 აპრილის ბრძანებულება „საქართველოს სსრ სამოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდექსის 403-ე მუხლში ცვლილებათა და დამატებათა შეტანის შესახებ“.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე **გ. ძოწენიძე.**

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი **ზ. კვაშაძე.**

თბილისი, 1966 წლის 24 ივნისი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებათა დამტკიცების შესახებ

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივნის დეპუტატ ზ. ა. კვაჭაძის მოხსენება

ამხანაგო დეპუტატებო! საქართველოს სსრ მეიქვსე მოწვევის უმაღლესი საბჭოს მეშვიდე სესიიდან დღემდე საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა მიიღო ბრძანებულებები და დადგენილებანი, რომლებიც საქართველოს სსრ კონსტიტუციის შესაბამისად უნდა განიხილოს და დაამტკიცოს უმაღლესმა საბჭომ.

ნება მიბრძანეთ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის დავალებით მოგახსენოთ ამ ბრძანებულებათა და დადგენილებათა შესახებ.

1966 წლის 12 იანვრის ბრძანებულებით აფხაზეთის ასს რესპუბლიკაში შეიქმნა სოხუმის რაიონი. ამასთან დაკავშირებით, შეტანილ უნდა იქნას დამატება საქართველოს სსრ კონსტიტუციის მე-20 მუხლში, რომლითაც განსაზღვრულია აფხაზეთის ასს რესპუბლიკის შემადგენლობა.

1966 წლის 28 მარტის ბრძანებულებით შეიქმნა საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს საკავშირო-რესპუბლიკური სატყეო მეურნეობის სახელმწიფო კომიტეტი.

ამავე თარიღის ბრძანებულებით ამხ. იოსებ ივანეს-ძე ჩოდრიშვილი დაინიშნა ამ კომიტეტის თავმჯდომარედ.

1966 წლის 20 ივნისის ბრძანებულებით საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული მატერიალურ-ტექნიკური მომარაგების მთავარი სამმართველო გარდაიქმნა საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს მატერიალურ-ტექნიკური მომარაგების საკავშირო-რესპუბლიკურ მთავარ სამმართველოდ.

ამავე ბრძანებულებით ამხ. მიხეილ გალაქტიონის-ძე კოდუა დაინიშნა ამ სამმართველოს უფროსად.

სატყეო მეურნეობის სახელმწიფო კომიტეტის და მატერიალურ-ტექნიკური მომარაგების მთავარი სამმართველოს შექმნასთან დაკავშირებით საჭიროა დამატებების შეტანა საქართველოს სსრ კონსტიტუციის 50-ე მუხლში, რომელიც განსაზღვრავს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს შემადგენლობას.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1966 წლის 14 მარტის ბრძანებულების შესაბამისად, 1966 წლის 12 მაისს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა მიიღო ბრძანებულება „საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკაში ცხოვრებასთან სკოლის კავშირის განმტკიცებისა და სახალხო განათლების სისტემის შემდგომი განვითარების შესახებ“ კანონის მე-8 მუხლში ნაწილობრივი ცვლილების შეტანის თაობაზე.

თუ იქამდე ყველა ზოგადსაგანმანათლებლო შრომითს პოლიტექნიკურ სკოლაში მოსწავლეებს უნდა მიეღოთ პროფესიული მომზადება, აღნიშნული ბრძანებულებით დაწესდა, რომ მოსწავლეები პროფესიულ მომზადებას მიიღებენ მხოლოდ იმ სკოლებში, სადაც არსებობს ამისათვის სათანადო პირობები. იგულისხმება მატერიალური ბაზა, დანადგარები და სხვ.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1966 წლის 26 იანვრის ბრძანებულებით შეტანილია ცვლილებები საქართველოს სსრ სასამართლო წყობილების კანონში. ამ ცვლილებების შესაბამისად გაუქმდა დისციპლინური ოლეგიები და ახლა მოსამართლეთა დისციპლინური პასუხისმგებლობის საქმეს განიხილავენ უმაღლესი სასამართლოს ან საოლქო სასამართლოს პრეზიდიუმები.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებით შეტანილ იქნა ცვლილებანი და დამატებანი საქართველოს სსრ სისხლის სამართლისა და სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსებში.

ასე, მაგალითად, 1966 წლის 18 თებერვლის ბრძანებულებით ცვლილებები და დამატებებია შეტანილი საქართველოს სსრ სისხლის სამართლის კოდექსის რვა მუხლში. სახელდობრ, კოდექსის 157-ე მუხლს, რომლითაც დაწესებულია პასუხისმგებლობა მოქალაქეთა პირადი ქონების განზრახ განადგურების ან დაზიანებისათვის, დაემატა პასუხისმგებლობა ვანდალიზმის, ციტრუსების, დაფნის, ხილ-კენკროვან და სხვა ნარგავთა დიდი ოდენობით განადგურებისათვის. ამ სახის დანაშაული ისჯება ისევე, როგორც მოქალაქეთა სხვა პირადი ქონების განადგურება.

კოდექსის 167-ე მუხლი ითვალისწინებდა პასუხისმგებლობას ერძო პირის მიერ მოქალაქის ან საზოგადოებრივი ორგანიზაციის სასარგებლოდ კომერციული შუამავლობისათვის, მაგრამ ამ მუხლში არაფერი იყო წარმოქმნილი ერძო პირის პასუხისმგებლობაზე სახელმწიფო ორგანიზაციის სასარგებლოდ კომერციული შუამავლობისათვის. ახლა ეს ხარვეზი შევსებულია და 167-ე მუხლით გათვალისწინებულია პასუხისმგებლობა კომერციული შუამავლობისათვისაც სახელმწიფო ორგანიზაციის სასარგებლოდ. კოდექსის 175-ე მუხლის მეორე ნაწილი ითვალისწინებდა პასუხისმგებლობას თევზისა და სხვა მოპოვებითი სარეწების უკანონო წარმოებისათვის, თევზსაჭერი სარეწი იარაღის, ფეთქებადი ან მომწამლველი ნივთიერების გამოყენებით.

მაგრამ არის შემთხვევები ამ დანაშაულის ჩადენისა სხვა საშიში საშუალებებით, როგორიც არის მაღალი ძაბვის დენი და სხვ. ამიტომ, კოდექსის ეს მუხლი ახლა ითვალისწინებს პასუხისმგებლობას სხვა საშიში საშუალებების გამოყენების შემთხვევებშიც.

საქართველოს სსრ სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლი ითვალისწინებდა პასუხისმგებლობას მიწაზე სახელმწიფო საკუთრების უფლების დარღვევისათვის. მაგრამ ამ მუხლში არაფერი იყო ნათქვამი იმის შესახებ, თუ რა უნდა უყონ ნაგებობას, რომელიც თვითნებურად მიტაცებულ ნაკვეთზეა აგებული. ახლა ეს მუხლი შევსებულია და დაწესდა, რომ ასეთი ნაგებობა კონფისკაციას ან აღებულ უნდა იქნას.

პატიმრობიდან გაქცევის შემთხვევაში კოდექსის 203-ე მუხლი ითვალისწინებდა თავისუფლების აღკვეთას ორ წლამდე, ხოლო დამამძიმებელ გარემოებაში — ხუთ წლამდე. თავისუფლების აღკვეთის ადგილებში რეჟიმისა და დისციპლინის კიდევ უფრო განმტკიცების მიზნით, საჭიროდ იქნა მიჩნეული ასეთი დანაშაულისათვის პასუხისმგებლობის გაძლიერება. ახლა, პატიმრობიდან გაქცევა ისჯება თავისუფლების აღკვეთით 5 წლამდე, დამამძიმებელ გარემოებებში კი — 5-დან 8 წლამდე.

კოდექსის 236-ე მუხლი ითვალისწინებდა პასუხისმგებლობას არასრულწლოვანთა ჩაბმისათვის დანაშაულებრივ საქმიანობაში, მაგრამ ამ მუხლში გათვალისწინებული არ იყო პასუხისმგებლობა ლოთობაზე და ნარკოტიკულ ნივთიერებათა ხმარებაზე არასრულწლოვანთა დაყოლიებისათვის. ახლა კანონი ითვალისწინებს სასჯელს ამ დანაშაულებრივ ქმედობისთვისაც.

ავტოტრანსპორტის გატაცება დროებითი სარგებლობის მიზნით კოდექსის 243-ე მუხლით ისჯებოდა გამასწორებელი სამუშაოებით ვადით ერთ წლამდე ან ჯარიმით ას მანეთამდე. ვინაიდან ამ ბოლო დროს ადგილი აქვს ავტოტრანსპორტის საშუალებათა გატაცებას, რასაც, როგორც წესი, ხულიგნობა, დასახიჩრება და ავარიები ახლავს, აუცილებელი გახდა პასუხისმგებლობის გაძლიერება ამ დანაშაულისათვის, და ახლა ავტოტრანსპორტის საშუალებათა გატაცებისათვის, თუ იგი პირველად არის ჩადენილი, დამნაშავე პირი ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ერთ წლამდე, ხოლო გამეორების შემთხვევაში 3 წლამდე.

გადამდებ დაავადებათა თვალიდან აცილებისა და მათ წინააღმდეგ ბრძოლის დადგენილი წესების დარღვევისათვის კოდექსის 251-ე მუხლი ითვალისწინებდა პასუხისმგებლობას მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ამ წესების დარღვევას მოჰყვა გადამდებ დაავადებათა გავრცელება. ახლა 251-ე მუხლით პასუხისმგებლობა დაწესდა იმ შემთხვევაშიც, როდესაც აღნიშნული წესების დარღვევას გადამდებ დაავადებათა გავრცელება არ მოჰყოლია, მაგრამ წინასწარი შეცნობილი შედეგი მოსალოდნელი იყო.

ცნობილია, რომ უკანასკნელ პერიოდში რესპუბლიკაში დიდი ღონისძიება ტარდებოდა ლოთობის წინააღმდეგ. მიუხედავად ამისა, მაინც ხშირია სიგიჟე ალკოჰოლი დანაშაულის ჩადენის შემთხვევები.

გაითვალისწინა რა ეს გარემოება, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა 1966 წლის 12 მაისს მიღებული ბრძანებულება „საქართველოს სსრ სისხლის სამართლის კოდექსის 39-ე მუხლში დამატების შეტანის შესახებ“. ბრძანებულების შესაბამისად პასუხისმგებლობის დამამძიმებელ გარემოებად ითვლება დანაშაული ჩადენა სიმთვრალეში, თუ იგი მიმართულია პიროვნების სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის წინააღმდეგ, მმართველობის წესის წინააღმდეგ, საზოგადოებრივი წესრიგის წინააღმდეგ, სოციალისტური და მოქალაქეთა პირადი საკუთრების წინააღმდეგ, აგრეთვე იგი დაკავშირებულია მომეტებული ალკოჰოლის წყაროს გამოყენებასთან.

ვფიქრობთ, რომ აღნიშნული ბრძანებულების გამოყენება დადებით როლს ასრულებს დანაშაულობისაგან ბრძოლის გაძლიერებაში.

სსკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს 1965 წლის 10 დეკემბრის დადგენილების მოცემული რეკომენდაციის შესაბამისად 1966 წლის 23 მარტს მიღებული ბრძანებულებები, რომლითაც შეიტანა საქართველოს სსრ სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის რედაქცია, კოდექსს დამატება 127[1] მუხლი. 126-ე მუხლში მკაფიოდ არის განმარტებული, თუ რა დანაშაულის საქმის წარმოება გამოძიებაა სავალდებულო და ამ საქმეთა ორგანო რომელი საქმის წინასწარი გამოძიებას აწარმოებს. 127[1] მუხლში განსაზღვრულია საზოგადოებრივი წესრიგის და სახელმწიფო უშიშროების ორგანოების საგამომძიებო განყოფილების უფროსის უფლებამოსილება.

1966 წლის 22 აპრილის ბრძანებულებით ცვლილებებია შეტანილი საქართველოს სსრ სამოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდექსის 403-ე მუხლში. სამართლო ორგანოების განტვირთვა ფულადად გადახდევინების წესის მარტივების მიზნით დადგინდა, რომ ბოთს სახელმწიფო, საზოგადოებრივ თუ კოოპერაციული ორგანიზაციების სარგებლოდ მცირე ოდენობის თანხების გადახდევინების შესახებ გადამწყვეტი შესასრულებლად უგზავნის ოლოდ იმ ორგანიზაციას, სადაც მოხელე მუშაობს ან გასამრჯელოს იღებს. ამ სტატიის გამოყენება დაშვებულია მხოლოდ მაშინ, თუ გადასახდელი თანხის ოდენობა არ აღემატება მოჯალის თვიურ მოსაკლის კანონით დადგენილი ოდენობის ოთხ წლის, რომლიდანაც ნებადართულია ალის დაკავება.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1965 წლის 10 დეკემბრის ბრძანებულების შესაბამისად 1966 წლის 12 მაისის ბრძანებულებით შეტანილ ცვლილებანი და დამატებანი საქართველოს სსრ საქორწინო, საოჯახო და სამოქალაქო სამართლის კოდექსში. ეს ცვლილებანი ძალაში შევიდა 1966 წლის 1 ივლისიდან.

გამარტივდა განქორწინების წესი. განხილვის წესი, სახელდობრ, საქმეები ძირითადად განიხილება სახალხო სასამართლოში.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა მეშვიდე სესიის შემდეგ საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს წარდგინების საფუძველზე, მიიღო ბრძანებულებანი მთავრობის ზოგიერთი რის დანშვნის და გათავისუფლების სახებ. სახელდობრ, 1966 წლის 17 ბერვლის ბრძანებულებით ამხ. ზაქარიას-ძე რომელაშვილი გათავისუფლდა საქართველოს სსრ კინოკომიტეტის მოადგილეობიდან ამ ამხ. ალექსანდრ ილიანეს-ძე ვადაძეს.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1966 წლის 23 მაისს და 12 მაისის დადგენილებებით ამხ. ბ. ბ. თარგამაძე, გ. ე. სვანიძე, ნ. ფ. ბაბარაძე, ბ. ბ. ბ. ... ...

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს მერვე სესია

კამათი საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს სახალხო განათლებისა და კულტურის მუდმივი კომისიის თავმჯდომარის დეპუტატ ი. მ. ბუაჩიძისა და საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს მრეწველობისა და ტრანსპორტის მუდმივი კომისიის თავმჯდომარის დეპუტატ ი. რ. ხვედელიანის მოხსენებათა გამო

საქართველოს სსრ განათლების მინისტრის პირველი მოადგილის

უ. პ. ოგოლაძის

სიტყვა

ორატორი აღნიშნავს, რომ მოსწავლეთა რიცხვი რესპუბლიკის მასობრივ სკოლებში იზრდება და რომ უკანასკნელ წლებში ზრდად გეგმაზომიერი ხასიათი იძენო. ახლა ამ სკოლებში 900 ათასამდე მოსწავლე სწავლობს—300 ათასით მეტი, ვიდრე 1958 წელს. ამ ბოლო ორი-სამი წლის განმავლობაში მნიშვნელოვნად გაზარდა აგრეთვე საბავშვო ბაღების აღზრდელთა რიცხვი. მარტო ზოგადსაგანმანათლებლო ძასობრივ სკოლებსა და ოკლამდელ დაწესებულებებში აღიზარდა, გახათლება იღებს სამი-ოთხი წლიდან 16-17 წლამდე ასაკის მილიონამდე ბავშვი და მოხარდი—რესპუბლიკის მოსახლეობის თითქმის ერთი მეოთხედი.

ძასობრივი განათლების ეს მაღალი ორნე ბუნებრივ სიამაყეს ჰგვრის თითოეულ მოქალაქეს. ეს მაღალი ძაჩვენებელი მიტყვლებენ ჩვენი რესპუბლიკის, ენი ხალხის არა მარტო მაღალ კულტურულ დონეზე, განათლებისადმი მის ოდ მისწრაფებაზე, არამედ მოწმობენ ბოვეთე ძს შემლებულ, ბედნიერ ცხოვრებას.

სკკპ XXIII ყრილობამ მნიშვნელოვანი ზები დასახა კულტურული მშენებლობის შემდგომი განვითარებისათვის. ყრილობაზე განსაკუთრებული ყურადღება ეთმო მასობრივი განათლების საკითხს. პირველი ამოცანა, რომელიც ყრილობამ დასახა მასობრივი განათლების ვითარების დარგში, ის არის, რომ ადანარი ხუთწლედში რვაწლიანი განათლებიდან გადავიდეთ საშუალო განათლებაზე. მეორე ძირითადი ამოცანაა ერთიერად გავზარდოთ სკოლამდელ დაწესებულებათა ქსელი.

ოკანასკნელ წლებში რესპუბლიკაში ბრთოდ გაიშალა სასკოლო მშენებლობა. ამ მიზნისათვის სახელმწიფო ყოველიურად ზრდის ასიგნობებს. მნიშვნელოვან ღონისძიებებს ახორციელებენ კომეურნეობანი და მსხვილი სამრეწველო წარმოება. აკაროში, ბორჯომსა, მახარაძის, ზუგდიდის, თელავის, სიღნაღის ონრნებში აიგო შესანიშნავი სასკოლო ნობები. არის ქალაქები, სადაც ტრაციად იქცა სასკოლო შენებლობა. ამ ბრივ აღსანიშნავია რუსთავი, ტყიბული, დაც ყოველწლიურად აგებენ სასკოლო ნობებს.

ანმ. ობოლაძემ წარმატებებთან ერთად ნიშნა ნაკლოვანებებიც სასკოლო მშენლობის განვითარების საქმეში, კერძოდ ეს სკოლების ინვენტარით მომარაბის საქმეში. ჯერ კიდევ ვერ მოხერხდა ძალი ინვენტარის ახლით შეცვლა. ეროა გამოიყოს კომისია, რომელიც შეისწავლის ამ საკითხს და დაეხმარება სახალხო განათლების მუშაკებს სასკოლო ინვენტარის საკითხის მოგვარებაში.

დეპუტატ

თ. ნ. დავითაშვილის

სიტყვა

სახალხო მეურნეობის განვითარების ხუთწლიანი გეგმის დირექტივებში, რომელიც სკკპ XXIII ყრილობამ მიიღო, გათვალისწინებულია საავტომობილო ტრანსპორტის ტვირთბრუნვის ზრდა 1,7-ჯერ. და მგზავრთა გადაყვანისა—1,9-ჯერ. ობრძვის რა ამ ამოცანათა შესასრულებლად საავტომობილო ტრანსპორტის სამინისტროს კოლექტივმა მიმდინარე წლის ხუთი თვის გეგმა ყველა მაჩვენებლის მიხედვით შეასრულა.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი და რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭო დიდ ყურადღებას უთმობენ საერთო სარგებლობის საავტომობილო ტრანსპორტის განვითარებას. გაიზარდა მსხვილ ავტომეურნეობათა რიცხვი, მნიშვნელოვნად შემცირდა წვრილ, არარენტაბელურ ავტომეურნეობათა რაოდენობა. უფრო სრულყოფილი გახდა ავტომობილების ექსპლოატაციის მეთოდები და სატრანსპორტო პროცესების ორგანიზაცია. გაერთიანების შემდეგ შექმნილი მსხვილი ავტოსატრანსპორტო მეურნეობები, რომლებიც მანამდე დამხმარე სატრანსპორტო საწარმოებს წარმოადგენდნენ, დამოუკიდებელ სამეურნეო ობიექტებად მომეშალა საწარმოებად იქცნენ. ყოველივე ამის შედეგად რესპუბლიკის სატვირთო ავტოტრანსპორტის წარმადობა 20 პროცენტით გაიზარდა. ეს კი იმას ნიშნავს, რომ არსებული ავტოტრანსპორტით გადაზიდულია დამატებით 10 მილიონამდე ტონა ტვირთი. სატვირთო ავტოტრანსპორტის საერთო სარგებლობის ერთიან სისტემაში გაერთიანების ეფექტიანობის ერთ-ერთი ძირითადი მაჩვენებელია გადაზიდვების თვითღირებულების შემცირება. მარტო შარშან ამ გზით დაიზოგა მილიონ მანეთზე მეტი.

საბაგო ავტომანქანების გამსხვილებულ ავტომეურნეობებში თავმოყრამ საშუალება მოგვცა აგვემაღლებინა მათი ტექნიკური მზადყოფნის დონე, მკვეთრად გაგვეუმჯობესებინა აღმზრდელობითი მუშაობა ავტოტრანსპორტის მუშაკებთან.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის სექტემბრის პლენუმის გადაწყვეტილებებმა ხელსაყრელი პირობები შექმნა მასების შემოქმედებითი ინიციატივის გამოვლინებისათვის. განუზომლად გაიზარდა მეურნეობის მართვაში კომუნიკური ბერკეტების მნიშვნელობა, ამაღლდა თითოეული მუშაკის პასუხისმგებლობა დაკისრებული საქმის შესრულებისათვის. ექსპერიმენტული ავტომეურნეობის ახალ პირობებში მუშაობამ ერთხელ კიდევ დადასტურა დაგეგმვისა და ეკონომიური სტიმულირების ახალი სისტემის დიდი უპირატესობანი. რესპუბლიკის ხუთმა ავტომეურნეობამ, რომლებიც გადავიდნენ ახალ სისტემაზე, შრომის ნაყოფიერების გაზრდის გზით მარტო მიმდინარე წლის პირველ კვარტალში გადაზიდეს 485 ათასი ტონით მეტი ტვირთი, ვიდრე გასული წლის შესაბამის პერიოდში. ამ მეურნეობათაგან ერთ-ერთი, რომელიც წარსულში არარენტაბელური მეურნეობა იყო, ახალ სისტემაზე გადასვლის შემდეგ მოწინააღეთა რიგებში ჩადგა. მარტო მიმდინარე წლის პირველ კვარტალში ამ მეურნეობამ 55 ათასი მანეთი ზეგეგმითი მოგება მიიღო.

დეპუტატი აღნიშნავს ნაკლოვანებებსაც და ხაზს უსვამს იმას, რომ ჯერ კიდევ დაბალია მგზავრთა კულტურული მომსახურების დონე.

თელავის მშრომელთა დეპუტატების რაიონული საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარის

მ. ა. მეზვრიშვილის

სიტყვა

თელავის რაიონის ადგილობრივი საბჭოები დღითიდღე აუმჯობესებენ ორგანიზაციურ-მასობრივ მუშაობას, რომელშიც მნიშვნელოვან როლს ასრულებენ შუდმივი კომისიები. კულტურულ-საგანმანათლებლო კომისია იბრძვის საყოველთაო სავალდებულო სწავლების კანონიერ განხორციელებისათვის, ზრუნავს სკოლებში, საბავშვო სახლებსა და საბავშვო ბაღებში საუნჯეო-აღზრდელობითი მუშაობის სწორად წარმართვისათვის, მასწავლებელთა საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესებისათვის.

ახალგაზრდობის სწავლებისა და აღზრდისათვის შესაფერისი პირობების შექმნის, საბავშვო დაწესებულებებისა და სკოლებისათვის მატერიალური ბაზის განტკიცების მიზნით, რაიონის სასოფლო და საქალაქო საბჭოს აღმასკომებმა კულტურულ-საგანმანათლებლო მუდმივ კომისიებთან ერთად შეიმუშავეს კონკრეტული ღონისძიებანი, რომელიც განხილა თელავის მშრომელთა დეპუტატების რაიონული საბჭოს სესიამ. სესიამ დაამტკიცა კულტურულ-საგანმანათლებლო და კულტურულ-საყოფაცხოვრებო ობიექტების მშენებლობის ხუთწლიანი გეგმა. გეგმა თვალსაწინოებს, რომ მიმდინარე ხუთწლედში კოლმეურნეობები და საბჭოთა მეურნეობები საკუთარი სახსრებით ააშენებენ 17 სკოლამდელ საბავშვო დაწესებულებას, 5 სასკოლო შენობას, 4 ბავშვთა დასასვენებელ სახლს და ა. შ.

დეპუტატ

ვ. ა. სოგბოლევას

სიტყვა

სკკპ XXIII ყრილობის გადაწყვეტილებათა შესაბამისად დღითიდღე უმჯობესდება თბილისის პირველი მაისის რაიონის სამრეწველო საწარმოების, კერძოდ კი ვეების მრეწველობის ობიექტების მიერ გამოშვებული პროდუქციის ხარისხი. ამ მხრივ კარგ მაჩვენებლებს მიაღწია № 5 პოლის ქარხნის კოლექტივმა, რომელმაც მოწოდებით მიმართა რესპუბლიკის პოლის საცხობ საწარმოებს გამოუშვან მხოლოდ საუკეთესო ხარისხის პროდუქცია და ფართოდ გაშალონ სოციალისტური შეჯიბრება უფუნოდ მუშაობისათვის.

დეპუტატი შეჩერდა მაუდ-კამოლის კომბინატ „საბჭოთა საქართველოს“ მრავალათასიანი კოლექტივის საქმიანობაზე და აღნიშნა, რომ თუ 1964 წელს კომბინატის საქსოვ, მაუდისა და კამოლურ წარმოებას გეგმა არ შეესრულებიათ და მეტად მაღალი იყო პროდუქციის თვითღირებულება, 1965 წელს კომბინატმა ყველა ტექნიკურ-ეკონომიური მაჩვენებლის მიხედვით საგრძნობი გადაჭარბებით შეასრულა სახელმწიფო დავალება. კომბინატის კოლექტივმა ასევე წარმატებით შეასრულა მიმდინარე წლის ხუთი თვის დავალებებიც. პირნათლად განაღდებულია ყველა ნაკისრი ვალდებულება. იმან, რომ კომბინატი 1965 წლის მეორე კვარტალიდან გადავიდა მომხმარებელთა პირდაპირი შეკვეთით მუშაობის სისტემაზე, ათამაღლა პროდუქციის ხარისხი და უზრუნველყო მისი წარმატებით რეალიზაცია. წელს მზა ნაწარმის რეალიზაციის ხუთი თვის გეგმა კომბინატის კოლექტივმა 134,3 პროცენტით შეასრულა.

თბილისის პირველი მაისის რაიონის მრეწველობა მრავალდარგოვანია, აქ დიდი ადგილი უჭირავთ სახალხო მოხმარების საგნების გამომშვებ საწარმოებს. დეპუტატი აყენებს სესიის წინაშე საკითხებს, რომელთა გადაჭრა კიდევ უფრო გაადიდებს რაიონის სამრეწველო საწარმოების წარმატებებს, გააუმჯობესებდა მუშათა და მოსამსახურეთა შრომის პირობებს. დეპუტატი მოითხოვს, რომ რკინაბეტონის ნაკეთობათა № 1 კომბინატი, რომელიც მდებარეობს ვეების მრეწველობის ობიექტებთან რაიონში, გადატანილი იქნეს ქალაქგარეთ, დაჩქარდეს ასფალტბეტონის ქარხნის გადატანის სამუშაოები, ვინაიდან ამ საწარმოს მიერ გამოყოფილი ვამლი და მტვერი არა მარტო ახლომდებარე ტერიტორიაზე, არამედ თითქმის აკაკი წერეთლის პროსპექტის მთელ მონაკვეთზე გრცელდება.

გარკვეულ სიძნელეებს განიცდის მაუდ-კამოლის კომბინატის კოლექტივი ნედლეულის საწყობის სიმკვრივის გამო. დღესასოვის, მაგალითად, ათასი ტონა ნედლეული ღია ცისკენ აწყვია, რაც აუარესებს ნედლეულის ხარისხს. საწყობის შენებლობისათვის ტიპობრივი პროექტი უკვე შედგენილია, გამოყოფილია საჭირო თანხაც, მაგრამ ტერიტორია, სადაც საწყობი უნდა აშენდეს, დაკავებულია საცხოვრებელი სახლით. ზემდგომმა ორგანოებმა დახმარება უნდა გაუწიონ კომბინატს და ასალები სახლის მობინადრენი ბინით დაკმაყოფილონ.

დეპუტატ

შ. ე. შარტავას

სიტყვა

ხუთწლედის პირველი წელი ქალაქ სოხუმის მშრომელებმა კარგი მაჩვენებლებით დაიწყეს. სამრეწველო პროდუქციის გამოშვების ხუთი თვის გეგმა 107,7 პროცენტით გაანაღდეს და, რაც მთავარია, ყველა საწარმომ შეასრულა სახელმწიფო დავალება. ხუთწლიანი გეგმით გათვალისწინებულია სახალხო მეურნეობის შემდგომი ზრდისათვის საჭირო ახალი მოწყობილობა ტექნიკის დანერგვა, ტექნოლოგიური პროცესების სრულყოფა, საწარმოო დართობებისა და სიმძლავრეთა ზრდა. ამ მხრივ სოხუმში მნიშვნელოვანი სამუშაოები განხორციელდა. მიმდინარე წელს მექანიკური სახელოსნოების ბაზაზე შეიქმნა გაზის აპარატურის ექსპერიმენტული ქარხანა. ხუთწლიანი გეგმით გათვალისწინებულია ამ ქარხნის სრული რეკონსტრუქცია. აშენდება ახალი საწარმოო კორპუსი. ქარხანა უკვე ღებულობს ახალ მოწყობილობას, განვითარების დიდი პერსპექტივები აქვს სამკერვალო ფაბრიკას. ამ საწარმოს კოლექტივმა პროდუქციის გამოშვება ამ ხუთი წლის განმავლობაში 7,5-ჯერ უნდა გაზარდოს.

სოხუმი საკურორტო ქალაქია და ზაფხულის პერიოდში აქ დიდად იზრდება მოთხოვნა უალკოჰოლო სასმელებზე. არსებული უალკოჰოლო სასმელების ქარხანა ვეღარ აკმაყოფილებს მოთხოვნილებას. ამიტომ მიმდინარეობს საამქროების რეკონსტრუქცია-გაფართოება, მექანიზებული და ავტომატიზებული ხაზების დანერგვა, რაც მოგვცემს საშუალებას 1970 წლისათვის გამოვუშვათ ორჯერ მეტი პროდუქცია. მიმდინარეობს სხვა საწარმოთა რეკონსტრუქცია-გაფართოებაც.

პარტიის XXIII ყრილობამ ერთ-ერთ ყველაზე აქტუალურ ამოცანად დასახა პროდუქციის ხარისხის გაუმჯობესების საკითხი. ამ მხრივ ბევრი რამ კეთდება, მაგრამ ეს არ არის საკმარისი. მთელი რიგი საწარმოები ვერ ღებულნ ბაღლი ხარისხის ნედლეულს, რაც პროდუქციის ხარისხზე მოქმედებს.

დეპუტატი შეჩერდა კულტურულ-საგანმანათლებლო დაწესებულებების მუშაობის გაუმჯობესების საკითხზე და აღნიშნა, რომ თანამედროვე ეტაპზე მნიშვნელოვან ამოცანად რჩება სკოლებში სასწავლო პროგრამის სტაბილურობის საკითხი, მისი შესაბამისობა ტექნიკის, მეცნიერებისა და საზოგადოებრივი ცხოვრების განვითარებასთან. ხშირ შემთხვევაში პროგრამა გადატვირთულია ნაკლებად აქტუალური მასალით, საპროგრამო მოთხოვნებისა და სახელმძღვანელოებს შორის არათანაფარდობაა. სკოლების დიდი უმრავლესობა ორ-სამ ცვლაში მეცადინეობს, რაც უარყოფით გავლენას ახდენს სწავლებისა და აღზრდის პროცესზე. ეს საკითხი სამოლოდ უნდა მოგვარდეს.

დეპუტატ

გ. ვ. როგიტაშვილის

სიტყვა

დეპუტატი ლაპარაკობს საერთო სახელმწიფოებრივი, რესპუბლიკური და ადგილობრივი მნიშვნელობის გზების ქსელის განვითარებისა და გაუმჯობესების საკითხებზე, აღნიშნავს რომ გასულ შვიდწლედში რესპუბლიკის 25 რაიონში პირველად იქნა ათვისებული შავსაფარიანი გზების მოწყობა, განხორციელდა ღონისძიებანი გზების კეთილმოწყობისათვის.

მიუხედავად გარკვეული წარმატებებისა ამ საქმეში, რესპუბლიკის ზოგიერთ რაიონში ჯერ კიდევ არ ექცევა სათანადო ყურადღება გზების მოვლა-შეკეთების საქმეს, არ ზრუნავენ ჩაბნდ მოსახლეობის ფართო მასები გზების მშენებლობაში, მაგალითად, საგზაო სამუშაოების გეგმა ვერ შესრულეს თეთრი წყაროს, აბაშის, ტყიბულის, მარნეულის, ლენტეხის რაიონებმა.

ადგილობრივი მნიშვნელობის გზებზე ხიდების მშენებლობების საქმეში ბევრი სამუშაო შესრულდა. კოლმეურნეობები მდინარეებსა და ღელეებზე თავიანთი განუყოფელი ფონდების ხარჯზე აგებენ ხიდებსა და ბოგირებს, ახორციელებენ მათი კეთილმოწყობის სამუშაოებს. კოლმეურნეობების განუყოფელი ფონდებით აიგო ხიდები მახარაძის რაიონში მდინარე სუფსაზე, მარნეულის რაიონში მდინარე დებედაზე, გალის რაიონში მდინარე ოქუმზე, ზუგდიდის რაიონში მდინარე ინგირზე, გეგეჭკორის რაიონში მდინარე ტეხორაზე. შენდება ხიდი ხობის რაიონში მდინარე ხობზე. კოლმეურნეობათა ასეთი თაოსნობა მისაბაძია. ხიდების დიდი უმრავლესობა საერთო საქმეა. ხიდების დიდი ეკონომიური ეფექტი აქვს. ამ ხიდებზე ბევრი ინვალიდი ცხოვრობს, ეს ხიდები ეხმარებიან ადგილობრივ ბაზრებს, ეხმარებიან ადგილობრივ ბაზრებს, ეხმარებიან ადგილობრივ ბაზრებს.

დეპუტატი ეხება გზების კეთილმოწყობისა და გამწვანების საკითხებს და აღნიშნავს, რომ რესპუბლიკაში ჯერ კიდევ ბევრია გასაკეთებელი მაგისტრალური და ადგილობრივი მნიშვნელობის გზების გასამწვანებლად. მართალია გზების გასწვრივ ირგვება მრავალი ფოთლოვანი და წიწვოვანი ხე, მაგრამ მათ აკლიათ მოვლა-პატრონობა. აღსანიშნავია კარგი საქმე, რომელიც გაკეთეს ყარდანების, ბოლნისის, ყვარლისა და ზოგიერთი სხვა რაიონის მშრომელებმა, რომლებიც კარგად ეკლიან ხიბსა და ბეჩჩებს, ზრუნავენ ნარგავების გაფართოებისათვის.

ხუთწლიანი გეგმა ითვალისწინებს ავტომობილების წარმოების გადიდებას ორჯერ და უფრო მეტად. საავტომობილო გზების ზრდა კი იგივე ტემპით იწარმოებს, რომელიც იყო მიღწეული შვიდწლედში. ეს გვაფრთხილებს, რაც შეიძლება ადამიანისათვის მისაღები ქცევის ფარგლებს. ახლა ჩვენ, ამერიკელები ღრმად ვართ ჩაფლული „ერთ-ერთ ყველაზე ბარბაროსულ ომში“, რომელიც კი ოდესმე ყოფილა. ასე თქვა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურმა მდივანმა. ყველა ნიშანია იმისა, რომ მისი დახასიათება სინამდვილეს შეესაბამება. ვიეტნამის ომის ველურ და დაუნდობელ ხასიათზე წერენ კორესპონდენტები, რომლებიც ვიეტნამში იმყოფებიან, და რომელთა ანგარიში ხშირად უფრო მისაწვდომია სხვა ქვეყნების მცხოვრებთათვის, ვიდრე ამერიკელთათვის“.

„გაზეთ ენდ დეილი“ ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ მოწოდება შეწყვეტოს ვიეტნამის ომი „უკვე ვეღარ აღწევს პრეზიდენტის შეგსებამდე“. „როგორც უნდა მიიჩნიოს პრეზიდენტმა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური მდივანი ტანს გაავრცელოს ეს წერილი გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ოფიციალურ დოკუმენტად.

ეროვნული ცხოვრება

ფეოდალურებათა ერთობა

ტოკიო, 24 ივნისი. (საკდესი). როგორც ცნობილია, იაპონიის პროფკავშირთა გენერალური საბჭოსა და დამოუკიდებელ პროფკავშირთა ფედერაციის მოწვევით იაპონიაში იმყოფება საბჭოთა პროფკავშირული დელეგაცია საკავშირო პროფსაბჭოს თავმჯდომარის ვ. ვ. გრიშინის მეთაურობით. საბჭოთა პროფკავშირული დელეგაციისა და იაპონიის ორი პროფკავშირის ხელმძღვანელობის წარმატებით მოლაპარაკების შედეგად ხელი მოაწერეს ერთობლივ დოკუმენტებს.

ხელმოწერილ დოკუმენტთა შორის არის „სსრ კავშირის პროფესიული კავშირების ცენტრალური საბჭოს, იაპონიის პროფკავშირთა გენერალური საბჭოს (სოხიოს) და დამოუკიდებელ პროფკავშირთა ფედერაციის (ტიურიცუ რორენ) ერთობლივი განცხადება“ და „საკავშირო პროფსაბჭოს დელეგაციის, სოხიოსა და ტიურიცუ რორენის ერთობლივი განცხადება ვიეტნამის საკითხზე“.

საუბრების დროს, რომლებიც მეგობრობისა და ურთიერთგაგების ატმოსფეროში მიმდინარეობდა, აღნიშნულია ერთობლივ განცხადებებში, გაიმართა აზრთა გაზიარება თანამედროვე საერთაშორისო ვითარების, მსოფლიო პროფკავშირული მოძრაობის მდგომარეობისა და საერთაშორისო მუშათა კლასის ერთობის განმტკიცების, სსრ კავშირისა და იაპონიის პროფკავშირებს შორის ურთიერთობისა და თანამშრომლობის განვითარების უმნიშვნელოვანეს საკითხებზე.

საბჭოთა ქალების დელეგაცია ტუნისში

ტუნისი, 24 ივნისი. (საკდესი). დღეს აქ ჩამოვიდა საბჭოთა ქალების დელეგაცია, რომლის შემადგენლობაში არიან საქართველოს სსრ განათლების მინისტრი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი თ. ვ. ლაშქარაშვილი და საბჭოთა კავშირის ქალთა კომიტეტის განყოფილების გამგე ა. ვ. შუგაევა. ისინი მონაწილეობას მიიღებენ ტუნისელ ქალთა ეროვნული კავშირის ყრილობაში, რომელიც დღეს იხსნება.

ტუნისის საერთაშორისო აეროდრომზე საბჭოთა სტუმრებს გულითადად შეხვდა ტუნისელ ქალთა ეროვნული კავშირის თავმჯდომარე, ტუნისის პარლამენტის დეპუტატი რადჰია ჰადადი.

„დიდი კმაყოფილებით ვხვდები დღეს საბჭოთა ქალების დელეგაციას, რომელიც თავაზიანად დაგვეთანხმა მონაწილეობა მიეღო ჩვენი ქალების ეროვნულ ყრილობაში. — განუცხადა საკდესის კორესპონდენტს რადჰია ჰადადმა. — მივესალმები მათ ტუნისის მიწა-წყალზე და მინდა აღტაცება გამოვთქვა საბჭოთა ქალებისადმი, რომელთა მთელი საქმიანობის მიზანია მშვიდობის საქმის გამარჯვება. ტუნისელ და საბჭოთა ქალებს აერთიანებს ტრადიციული მეგობრობა, რომელიც წლითიწლობით მტკიცდება და ვითარდება“.

სპბჭოთა კავშირ-საფრანგეთის შეთანხმება

პარიზი, 24 ივნისი. (საკდესი). პარიზში ხელი მოაწერეს შეთანხმებას საფრანგეთის ფირმების გაერთიანება „ეეესასა“ და სრულიად საკავშირო გაერთიანება „მანქანიმპორტს“ შორის, რომ საბჭოთა კავშირს მიაწოდონ კომპლექტური კომბინირებული დანადგარები, რომლებიც წელიწადში აწარმოებენ 1 მილიონ ტონა ბენზინისა და 2 მილიონ ტონა დიზელის საწვავს.

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ნესდების უხეში დარღვევა

ნიუ-იორკი, 25 ივნისი. (საკდესი). ნიკარაგუის პრეზიდენტმა რენე შიკმა 8 ივნისს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში მგზავრთულ პრეს-კონფერენციაზე და შემდეგ 10 ივნისს ვაშინგტონში გააკეთა განცხადებანი, რომლებმაც ამკარად მოითხოვა მოახდინონ შეიარაღებული შეჭრა კუბაში. თავის გამოსვლებში მან განაცხადა, რომ თანახმაა გამოიყენონ ნიკარაგუის ტერიტორია ასეთი აგრესიული აქტის მოსამზადებლად.

ნიკარაგუის პრეზიდენტის ამ აგრესიულ განცხადებებთან დაკავშირებით გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში სსრ კავშირის მუდმივი წარმომადგენლის მოვალეობის შემსრულებელმა პ. დ. მოროზოვმა გუშინ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანს უ ტანს გაუგზავნა წერილი, რომელშიც საბჭოთა მთავრობის დავალებით მოაგონა, რომ 1961 წლის აპრილში ნიკარაგუის ტერიტორია უკვე გამოიყენეს იმისათვის, რომ მოეწყოთ იმპერიალისტ დაქირავებულთა შეჭრა კუბაში. „ახლა, — ნათქვამია წერილში, — ნიკარაგუის მთავრობა მოითხოვს კვლავ მოამზადონ შეჭრა კუბაში,“ თუმცა არ შეიძლება არ იცოდეს, რომ არა თუ ასეთი მოქმედების განხორციელება, არამედ ამისათვის მოწოდებაც საკითხის განხილვის შედეგები და უნდა ითვალისწინებდეს დელეგატთა მიერ წამოყენებულ წინადადებებს.

დილის სხდომის დამთავრების შემდეგ გამართულ პრეს-კონფერენციაზე პარტიის ოფიციალურმა წარმომადგენელმა აღნიშნა, რომ პროფკავშირული მოძრაობის პრობლემათა რეზოლუციის პროექტი, რომელიც ყრილობას წარედგინა, საქმარისი არ აღმოჩნდა. მან აღნიშნა, რომ ყრილობამ მოიწონა საანგარიშო მოხსენებაში გაშუქებული ხაზი პროფკავშირული მოძრაობის მიმართ.

როგორც ხაზგასმით აღნიშნა კორესპონდენტებთან საუბარში გეს ჰოლმა, ამჟამად ძირითადი პრობლემა ის არის, თუ როგორ მიაღწევნონ მუშათა კლასს, და განსაკუთრებით პროფკავშირებს მეტი მონაწილეობა პოლიტიკურ ცხოვრებაში.

მოქალაქეობრივი უფლებებისათვის, მშვიდობისა და დემოკრატიისათვის ბრძოლაში ამოცანა ის არის როგორ აღუძრან რიგითს პროფკავშირულ მასებს სურვილი კრიტიკულად ეკიდებოდნენ რეაქციულ ელემენტებს პროფკავშირთა ხელმძღვანელობაში. პარტიაში, თქვა გეს ჰოლმა, ზოგიერთი უთანხმოებაა და ახლა ამ საკითხის გამო დისკუსია მიმდინარეობს. არიან ამხანაგები, რომლებიც წვრილბურჟუაზიულ მიდგომას ეჩენენ მუშათა პრობლემებისადმი. დროა გამოვიმუშაოთ მუშური მიდგომა მუშათა მოძრაობისადმი, აღნიშნა მან,

„ისტორია დროის დიდ პერიოდს მოიცავს. მის მახვილზე ბევრი ომი ყოფილა. ბევრ ომს აწარმოებდნენ კეისრები და ფიურერები, რომლებიც თავიანთი სამარცხვინო მოქმედებით გახდნენ ცნობილი ისტორიაში. ყველა ჩვენგანმა, ვისაც თავი ცივილიზებულ ადამიანად მიგვაჩნია, დავგმეთ მათი მოქმედება, რომელიც სცდება ადამიანისათვის მისაღები ქცევის ფარგლებს. ახლა ჩვენ, ამერიკელები ღრმად ვართ ჩაფლული „ერთ-ერთ ყველაზე ბარბაროსულ ომში“, რომელიც კი ოდესმე ყოფილა. ასე თქვა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურმა მდივანმა. ყველა ნიშანია იმისა, რომ მისი დახასიათება სინამდვილეს შეესაბამება. ვიეტნამის ომის ველურ და დაუნდობელ ხასიათზე წერენ კორესპონდენტები, რომლებიც ვიეტნამში იმყოფებიან, და რომელთა ანგარიში ხშირად უფრო მისაწვდომია სხვა ქვეყნების მცხოვრებთათვის, ვიდრე ამერიკელთათვის“.

„გაზეტ ენდ დეილი“ ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ მოწოდება შეწყვეტოს ვიეტნამის ომი „უკვე ვეღარ აღწევს პრეზიდენტის შეგსებამდე“. „როგორც უნდა მიიჩნიოს პრეზიდენტმა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური მდივნის განცხადება, — წერს შემდეგ გაზეთი, — ჩვენ ამ განცხადებას სერიოზულად აღვიქვამთ. ეს ისეთი რამ არის, რამაც ღრმად უნდა შეაშფოთოს ჩვენი ქვეყნის თითოეული მოქალაქე. „ბარბაროსულ ომში“, რომლის ერთ-ერთი მთავარი მონაწილეა შეერთებული შტატები, ხოცავენ მამაკაცებს, ქალებსა და ბავშვებს...“

ვიეტნამში 276 ათასი ამერიკელი ჯარისკაცია

ნიუ-იორკი, 25 ივნისი. (საკდესი). ათასამდე ამერიკელი პარაშუტისტი გადახტეს დღეს სადესანტო გემიდან ვუნგტაოს სამხედრო-საზღვაო ბაზაში, რომელიც 64 კილომეტრზე მდებარეობს საიგონის სამხრეთ-აღმოსავლეთით. როგორც ასოშიეიტედ პრესის სააგენტო საიგონიდან იუწყება, პარაშუტისტთა ჩასვლის შემდეგ ამერიკის ჯარების საერთო რიცხვმა სამხრეთ ვიეტნამში 276 ათასს მიაღწია.

კომუნისტი

მე-3 გვერდი, კვირა, 26 ივნისი, 1966 წ.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტში

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალურ კომიტეტში გაიმართა საზაბლიკის სამინისტროებისა და უწყებების წარმომადგენელთა, სამეცნიერო დაწესებულებების, უმაღლესი სასწავლებლების ლაბორატორიებისა და კათედრების ხელმძღვანელთა თათბირი მეცნიერულ-ტექნიკურ მიღწევათა დარგში პროპაგანდისა და სახელმწიფო ინტერესების დაცვის საკითხებზე.

თათბირი გახსნა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მეცნიერებისა და სასწავლებლების განყოფილების გამგემ დ. ბ. ლაშქარაძემ.

ინფორმაცია გააკეთა სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოსთან არსებული გამოგონებებისა და აღმოჩენების საქმეთა კომიტეტის გამოგონებათა და აღმოჩენათა სახელმწიფო რეგისტრაციის განყოფილების უფროსის მოადგილემ ი. პ. კოზეროვამ. იგი მეთაურობდა სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოსთან არსებული გამოგონებებისა და აღმოჩენების საქმეთა კომიტეტის ბრიგადას, რომელიც რამდენიმე დღის განმავლობაში ეცნობოდა საქართველოს სამეცნიერო დაწესებულებებსა და უმაღლეს სასწავლებლებში მუშაობის მდგომარეობას იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორ არის დაცული პროპაგანდა და სახელმწიფო ინტერესები გამოგონებებისა და მეცნიერული აღმოჩენების დარგში.

თათბირზე აღინიშნა, რომ რესპუბლიკის სამეცნიერო დაწესებულებებსა და უმაღლეს სასწავლებლებში მიღწეულ გამოგონებათა და აღმოჩენათა დარგში პიორიტეტის დაცვა სახელმწიფო მნიშვნელობის საქმეა. საქართველოში ამ მართულებით გარკვეული მუშაობაა გაწეული. ამავე დროს სამეცნიერო დაწესებულებათა და უმაღლეს სასწავლებელთა ზოგიერთი ხელმძღვანელი ჯეროვნად ფრადღებას არ უთმობს საპატენტო-სალიცენზიო მუშაობას.

მეცნიერულ-ტექნიკურ მიღწევათა დარგში პიორიტეტისა და სახელმწიფო ინტერესების დაცვის საქმის გაუმჯობესებისათვის საქართველოს სსრ მეცნიერეთა აკადემიის პრეზიდიუმთან შეიქმნა საპატენტო ბიურო, გამომგონებლობისა და საპატენტო-სალიცენზიო მუშაობის ჯგუფი, შეიქმნა აგრეთვე საქართველოს სსრ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტროსთან. ნაკადევია შეიქმნას შტატიანი საპატენტო ჯგუფები რესპუბლიკის სამეცნიერო დაწესებულებებში.

თათბირზე სიტყვები წარმოთქვეს საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ინფორმაციის ინსტიტუტის დირექტორმა ვ. ვ. ჭავჭანიძემ, საბჭოთა კავშირის გამოგონებელთა და რაციონალიზატორთა საზოგადოების საქართველოს რესპუბლიკური საბჭოს თავმჯდომარემ ნ. ს. მეტრეველმა, სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის სახელმწიფო სპეციალური საკონსტრუქტორო ბიუროს საპატენტო ჯგუფის უფროსმა ს. მ. დაშევსკიმ, სახელმწიფო საპატენტო ექსპერტიზის სრულიად საკავშირო მეცნიერო-საკვლევი ინსტიტუტის დირექტორმა ს. ი. კომოვმა, სახელმწიფო საპატენტო ექსპერტიზის სრულიად საკავშირო სამეცნიერო-საკვლევი ინსტიტუტის ელექტრული ფიზიკის განყოფილების უფროსმა ს. ნ. დედიუკოვმა.

თათბირის შედეგები შეაჯამა ამხ. დ. ბ. ლაშქარაძემ. (საკდესი).

ნ. ნ. კოსიგინის მომავალი ვიზიტი შვეიცარიაში

როგორც ვიუწყებოდით, შვეიცარიის პრემიერ-მინისტრმა ტ. ერლანდერმა, როდესაც შარშან სსრ კავშირში იყო, სთხოვა სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარეს ა. ნ. კოსიგინს სწვეოდა შვეიცარიას; წინასწარ დათქმული იყო ვიზიტის დრო — ამა წლის ივლისი.

ამჟამად, მხარეების აზრთა გაზიარების შედეგად, მიზანშეწონილად ჩაითვალა, რომ სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე შვეიცარიას ეწვიოს უფრო ადრე. ზუსტი დრო დამატებით იქ

ᲐᲥᲢᲘᲣᲠᲘ ᲐᲛᲑᲔᲑᲘ
ᲪᲜᲝᲑᲔᲑᲘ
ᲤᲐᲥᲢᲔᲑᲘ

ᲢᲐᲒᲐᲜᲙᲔᲚᲗᲐ ᲞᲠᲔᲛᲘᲔᲠᲐ ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲨᲘ

ᲣᲙᲕᲔᲣᲚᲝ ფორმა, რომელიც შემოგვთავაზა თბილისელ მკურნალებელს გალტროლების პირველ დღეს ტაგანკის თეატრმა სპექტაკლში „ათი დღე, რომელ„ათი დღე, რომელმაც შესძრა სამყარო“, ეპირველეს ყოველსა ალბათ ჯონ რიდის წიგნიდან და განსაკუთრებით მისი სცენური კომპოზიციიდან (კომპოზიციის ავტორები ი. ლიუბიმოვი, ი. დობროროვანოვი, ი. დობროროვოლსკი, ს. კაშტელიანი) გამომდინარეობს.

სპექტაკლი ეუჩიდან დაიწყო. დაიწყეს იგი იმათ, ვინც შემდეგ სცენიურ პიროებებში მოვლენების ცვლალბადობას იმ მძიმე დღეთა ხელმისაწვდომ განწყობით ხსნის. ობიექტურმა თბილისელმა მაყურებელმაც დაიჯერა მათ, ყველა ასაკის მაყურებელი დაფიქრდა, გახიცადა, აღფრთოვანებული დარჩა სპექტაკლის რეჟისორული გადაწყვეტით, უორთულესი ტექნიკური სიძნელეების დაძლევით, აქტიორული ნიჭის ბრწყინვალეებით (თუმცა ამის პრეტენზია ნაკლებად შესამჩნევია სპექტაკლში) და, რაც მთავარია, იმ ორიგინალური ხელწერით, რომლითაც საბჭოთა თეატრალურ ცხოვრებაში ამდენ დავას იწვევენ ტაგანკელები.

საკმაოდ ძნელია ერთი მთლიანი დრამატურგიული ხაზი მოიძებნოს სცენური კომპოზიციის ლიტერატურულ მასალაში, მაგრამ რეჟიოლეციის ჭარბნმლიან დღეთა სრბოლას, რომელმაც მთელი სამყარო შეაერყია, თეატრი და განსაკუთრებით მისი სამხატვრო ხელმძღვანელი ი. ლიუბიმოვი — ამ ნაშედევრი რეჟისორის სახელთან არის დაკავშირებული.

პირველი სიტყვა სპექტაკლის რეჟისორზე განსრახ ვთქვეთ, ვინაიდან სპექტაკლში „ათი დღე, რომელმაც შესძრა სამყარო“ ეპირველეს ყოველსა რეჟისორი დაგაფიქრებთ. ყოველივე ეს ერთი წუთითაც არ ნიშნავს იმას, რომ სარეცენიო სპექტაკლი თითქოს აქტიორული ძალებით ნაკლებ ყურადღებას იჩენრობდეს. ვფიქრობთ გამოვხატავთ დარბაზში მყოფთა საერთო აზრს, თუ ხაზგასმით აღვნიშნავთ: დღეს იმავითად ნახავთ ასე ერთ სუნთქვად შეკრულ ახალგაზრდა შემოქმედებით კოლექტივს, რომელსაც ასე ძალ-ობილში ჰეონდეს გამჯდარი პროფესიონალიზმი, თავისი სახოგადოებრივი მოვალეობის მისიის შეგრძნება. სპექტაკლში მთელი დასი მონაწილეობს. ერთი და იგივე მსახიობი რამდენიმე როლს ასრულებს და ყოველ მათგანში სახის შექმნის შემოქმედებითი პროცესი ისეა გათვალსაჩინოებული, რომ საკმაოდ ინელია რომელიმე მათგანზე განსაკუთრებით გამახვილო ყურადღება. გასტროლების დაწყების დღეს ამავე გაზეთის ფურცლებზე ი. ლიუბიმოვი წერდა: „როცა საუბარი გვაქვს სინთეზურ თეატრზე, უნდა ვფიქრობდეთ ისეთ გამომსახველობითს საშუალებებზე, როგორიც არის პლასტიკა, ტემპორიტმი, ბიომექანიკა, რომელსაც დრამატულ თეატრებში ხშირად ივიწყებენ“. და მართლაც ტაგანკის თეატრში არ ივიწყებენ ამას. ყოველი მსახიობი — პანტომიმური სცენის მონაწილე იქნება ეს თუ კონტრეგოლეცირონერთა გაშიშვლებული გრძნობების გამოხატველი, სპექტაკლის ტემპსა და რიტმთან არის გადაჯაჭვული, უფრო მეტიც — თვით არის ტემპი და რიტმი... მსახიობის სხეულის ყოველი ნაწილი, მოქმედი. გაოცებული შეჰყურებთ თვითეული მათგანის სიმსუბუქეს და საშემსრულებლო ოსტატობას.

სპექტაკლში უდიდესი ფუნქცია აკისრია მხატვარს, და ისიც (ა. ტაოსოვი) თავის უორთულეს მოვალეობას ჩინებულად აკომპლეს თავს. ა. ტაოსოვი იმდენად ჩასწვდა რეჟისორულ ჩანაფიქრს, რომ ერთი რამ ცხადი ხდება — მხატვრობა სცენური ზეიმის უშუალო და ორგანული კომპონენტია. სპექტაკლის აზრობრივ მიზანდასახულობას მშვენივრად უბამენ მხარს ბალეტმეისტერი ხ. ავალიანი, პანტომიმური სცენების დამდგმელი ს. კაშტელიანი და განსაკუთრებით კომპოზიტორი მ. კარეტნიკოვი.

სპექტაკლის — „ათი დღე, რომელმაც შესძრა სამყარო“. ავტორები სცენურ მოვლენებს უკვდავი ბელადის — ვ. ი. ლენინის ფილოსოფიური კომენტარებით ასაბუთებენ და ამით კიდევ ერთხელ ხაზს უსვამენ თავიანთ მიზანს, საბჭოთა მოქალაქეთა შეგონებითს მიზანს...

შეიძლება ბევრ რამეში შეედავოთ ტაგანკელებს, შეიძლება გაიზიაროთ ან არ გაიზიაროთ ის, რაც მათ, როგორც თეატრალურ მოღვაწეებს, სწამთ. შეიძლება ჩვენ უფრო გვაღელვებდეს მეტი აქტიორული ბრწყინვალეებით შექმნილი სპექტაკლები ან არ მოგვწონდეს აქტიორის მიზმა მოაზროვნე თეატრი, მაგრამ მშვენიერი კოლექტივის ხიჭიერება დამტყვევებელია, და თბილისელმა მაყურებელმა გულწრფელად, ობიექტურად, ხანგრძლივი ოვაციით მიიღო „ათი დღე, რომელმაც შესძრა სამყარო“.

Ა. ᲢᲠᲐᲞᲐᲘᲫᲔ,
თეატრმცოდნე.

* * *

ᲡᲣᲠᲐᲗᲝᲑᲘ: სცენა სპექტაკლიდან „ათი დღე, რომელმაც შესძრა სამყარო“.

ფოტო ვლ. გინზბურგისა.

ᲣᲓᲘᲓᲝᲒᲐᲡ ᲐᲠ ᲒᲠᲫᲜᲝᲑᲡ.

ფოტოტიუდი გ. კიკვაძისა (საქ.ფესის ფოტოკორონიკა).

ᲚᲔᲥᲪᲘᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲡᲐᲣᲑᲠᲔᲑᲘ ᲨᲝᲗᲐ ᲠᲣᲡᲗᲐᲕᲔᲚᲖᲔ

ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ კავშირის პროფესიული კავშირების ცენტრალური საბჭოს სამდივნომ მიიღო დადგენილება შოთა რუსთაველის დაბადების 800 წლისთავის მოწყობაში პროფკავშირთა მონაწილეობის შესახებ.

პროფკავშირთა საბჭოებსა და კომიტეტებს მიეცათ წინადადება აქტიური მონაწილეობა მიიღონ დიდი ქართველი პოეტის ცხოვრებისა და შემოქმედებისადმი მიძღვნილი ლექციებისა და საუბრების მოწყობაში მშენებლობებზე, საწარმოებსა და დაწესებულებებში, სასწავლებლებში. ეს საუბრები და ლექციები უნდა გაიმართოს ივლისიდან ოქტომბრამდე.

მუშათა კლუბებში, კულტურის სახლებსა და სასახლეებში გათვალისწინებულია თემატური საღამოების მოწყობა რუსთაველის შემოქმედებაზე. საიუბილეო დღეებში მასობრივმა ბიბლიოთეკებმა უნდა მოაწყონ გამოფენები. ლიტერატურული საღამოები და მკითხველთა კონფერენციები. (საქდესი).

მოსკოვი.

ᲠᲣᲡᲗᲐᲕᲔᲚᲡ ᲛᲘᲔᲫᲦᲕᲜᲐ

ᲠᲣᲡᲗᲐᲕᲘ, (საქ. კორ.). ქართველი ხალხის სასიკეთოდ ცხოვრების ბოლოს ეფბილეს მიეძღვნა სამეცნიერო სესია, რომელიც მოაწყეს პარტიის რესთაველ სასახლეში კომერტემმა, თბილისის პუშკინის სახელობის პედაგოგიურმა ინსტიტუტმა და საზოგადოება „ცოდნამ“.

სესია შესავალი სიტყვით გახსნა პედაგოგიური ინსტიტუტის დირექტორმა პროფესორმა დ. ჩხეიკვაშვილმა.

მოხსენებები თემებზე „სახისა და ხასიათის პრობლემა ვეფხისტყაოსანში“, „ენის საკითხები ვეფხისტყაოსანში“, „შ. რუსთაველის ლექსიკა“, „ვეფხისტყაოსნის ალმბრდელობითი მნიშვნელობა“ და „რუსთაველის მეტაფორიების სიღიდე“ წაიკითხეს პროფესორებმა ლ. ბენაშვილმა, შ. ძიძიგურმა, ა. ჟღენტმა, დოცენტებმა გ. ბარამიძემ, ი. მაისურაძემ.

სამეცნიერო სესიამ რუსთაველის შვრომელთა ცხოველი ინტერესი გამოიწვია.

ᲠᲣᲡᲗᲐᲕᲔᲚᲡ ᲛᲘᲔᲫᲦᲕᲜᲐ

ᲠᲣᲡᲗᲐᲕᲘ, (საქ. კორ.). ქართველი ხალხის სასიკეთოდ ეფბილეს 800 წლისთავის დაბადების მიეძღვნა სამეცნიერო სესია, რომელიც მოაწყეს პარტიის რესთაველ სასახლეში კომერტემმა, თბილისის პუშკინის სახელობის პედაგოგიურმა ინსტიტუტმა და საზოგადოება „ცოდნამ“.

სესია შესავალი სიტყვით გახსნა პედაგოგიური ინსტიტუტის დირექტორმა პროფესორმა დ. ჩხეიკვაშვილმა.

მოხსენებები თემებზე „სახისა და ხასიათის პრობლემა ვეფხისტყაოსანში“, „ენის საკითხები ვეფხისტყაოსანში“, „შ. რუსთაველის ლექსიკა“, „ვეფხისტყაოსნის ალმბრდელობითი მნიშვნელობა“ და „რუსთაველის მეტაფორიების სიღიდე“ წაიკითხეს პროფესორებმა ლ. ბენაშვილმა, შ. ძიძიგურმა, ა. ჟღენტმა, დოცენტებმა გ. ბარამიძემ, ი. მაისურაძემ.

სამეცნიერო სესიამ რუსთაველის შვრომელთა ცხოველი ინტერესი გამოიწვია.

ᲠᲣᲡᲗᲐᲕᲔᲚᲡ ᲛᲘᲔᲫᲦᲕᲜᲐ

ᲠᲣᲡᲗᲐᲕᲘ, (საქ. კორ.). ქართველი ხალხის სასიკეთოდ ეფბილეს 800 წლისთავის დაბადების მიეძღვნა სამეცნიერო სესია, რომელიც მოაწყეს პარტიის რესთაველ სასახლეში კომერტემმა, თბილისის პუშკინის სახელობის პედაგოგიურმა ინსტიტუტმა და საზოგადოება „ცოდნამ“.

სესია შესავალი სიტყვით გახსნა პედაგოგიური ინსტიტუტის დირექტორმა პროფესორმა დ. ჩხეიკვაშვილმა.

მოხსენებები თემებზე „სახისა და ხასიათის პრობლემა ვეფხისტყაოსანში“, „ენის საკითხები ვეფხისტყაოსანში“, „შ. რუსთაველის ლექსიკა“, „ვეფხისტყაოსნის ალმბრდელობითი მნიშვნელობა“ და „რუსთაველის მეტაფორიების სიღიდე“ წაიკითხეს პროფესორებმა ლ. ბენაშვილმა, შ. ძიძიგურმა, ა. ჟღენტმა, დოცენტებმა გ. ბარამიძემ, ი. მაისურაძემ.

სამეცნიერო სესიამ რუსთაველის შვრომელთა ცხოველი ინტერესი გამოიწვია.

ᲡᲐᲞᲐᲢᲘᲝ ᲞᲠᲘᲖᲘ ᲨᲘᲚᲓᲡ „ᲐᲤᲠᲘᲙᲘᲡ ᲒᲐᲠᲨᲔᲛᲝ“

ᲙᲐᲚᲘᲤᲝᲠᲜᲘᲐᲨᲘ ათ დღეს მიმდინარეობდა მებადურთა ცხოვრების ამსახველი ხატელევიზიო ფილმების პირველი სრულიად საკავშირო ფესტივალი. ფესტივალზე წარდგენილი იყო ჩვენი ქვეყნის სხვადასხვა ქალაქის ტელესტუდიათა 20-დან ფილმი.

სსრ კავშირის თევზის მრეწველობის სამინისტროს სპეციალური პრიზი — საოკეანო რეფრიჟერატორის „ზღვისპირეთის“ მაკეტი და დიპლომი დიქტორის საუკეთესო ტექსტისათვის გადაეცა საქართველოს ტელესტუდიის ფირად ფილმს „აფრიკის გარშემო“, რომელიც ეძღვნება ტრაულერ „შოთა რუსთაველის“ მებადურთა სახელოვან საქმეებს. ფილმის ავტორები არიან ს. შენგელია და რ. ჯიბლაძე. დიქტორის ტექსტი ეკუთვნის ლ. მაჩაიძეს. (საქდესი).

ᲝᲥᲠᲝ ᲐᲭᲐᲠᲘᲡ ᲚᲐᲥᲕᲐᲠᲓᲨᲘ

ᲐᲭᲐᲠᲔᲚ ᲛᲮᲐᲢᲕᲐᲠᲗᲐ ᲜᲐᲛᲣᲨᲔᲕᲠᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲤᲔᲜᲐᲖᲔ

ᲛᲜᲘᲨᲕᲜᲔᲚᲝᲕᲐᲜᲘ მოვლენები ვითარდება საქართველოს მხატვრული ინტელიგენციის ცხოვრებაში. ხელოვნების მოლვაწეები ცხოველი ინტერესით ასახავენ თანამედროვეობის მღელვარე საკითხებს, ასავლენენ სულიერ საუნჯეს, ეხმარებიან ადამიანები შეიგრძნონ მაღალი სილამაზე, მშვენიერება.

სასურველია, ეწვევიან ჩვენი რესპუბლიკის მხატვრებიც. წელიწადი არ გავა, რომ სამი-ოთხი გამოფენა მაინც არ მოეწყოს. ხალხის ესთეტიკური მოთხოვნილება იმდენად გაიზარდა, რომ ამბროლაურშიც დაარსდა სურათების გალერეა, რომელსაც ქართველ მხატვართა ათასამდე ნაწარმოები გადაეცა საჩუქრად. ახლა ეს გალერეა გადაქცეულია ჩვენებურ და უცხოურ ტურისტთა ღირსშესანიშნაობად. საზღვარგარეთელ სტუმარს ადვილად შეუძლია წარმოდგენა იქონიოს არა მარტო ჩვენი ქვეყნის ეკონომიურ წარმატებაზე, არამედ საქართველოს კულტურულ აღზევებაზეც. ასეთი გალერეის შექმნისათვის ემხადება გორის საზოგადოებრიობაც. რიგში არიან სხვებიც. საინტერესო გამოდგა სამხრეთ ოსეთის მხატვართა გამოფენა, რომელსაც, სამწუხაროდ, პრესა დღემდე არ გამოხმაურებია. სიხარულის მომგვრელია აჭარელ მხატვართა გამოფენაც.

ბათუმში, ოქტომბრის პროსპექტის ერთ პატარა დარბაზში აჭარის მხატვრებმა საკუთარი ნაშუშევრების გამოფენა მოაწყეს. მასში ოცდაათამდე ფერწერი, მოქანდაკე, გრაფიკოსი, ჭედური ხელოვნების ოსტატი, კერამიკოსი, დეკორატორი და პლაკატიტი მონაწილეობს. გამოფენა თითქოს დიდი არ არის, სამოცდაათამდე ექსპონატია ექსპონირებული; მაგრამ მაინც დიდია თავისი მნიშვნელობით, იმით, რომ საქართველოს მხატვართა კავშირის აჭარის განყოფილების წევრები პროფესიულად შესაბიჯნენ ადამიანურ ფასეულობებ.

ექსპოზიციის საინტერესო ნაშუშევართა შორის მნახველის თვალსა და აზრს იზიდავს საქართველოს დამსახურებული მხატვრის შოთა ხოლუაშვილის დიდი ტილო — „აჭარაში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების პირველი მიტინგი“. ფერტილო დაწერილია ტემპერით და წარმოადგენს მხატვრულ-პუბლიცისტურ ნაწარმოებს, რომელშიც ოსტატურად არის მოცემული კლასობრივი დიფერენციაციით განპირობებული ადამიანების ფსიქოლოგიური განცდა მომხდარი ისტორიული პოლიტიკური აქტის შედეგად. ეს სურათი კიდევ ერთხელ გახსენებთ საზოგადოებრივ კანონზომიერებას: სოციალისტური რევოლუციის გამარჯვებას სიხარული მოაქვს ჩაგრული კლასებისათვის, მაგრამ დამაღონებელია მისაკუთრული, გაბატონებული წოდებებისათვის. მხატვარმა მონახა საკა, მაგრამ ორიგინალურად ამეტყველებული კომპოზიციი და მუქნათელი კოლორიტული გადაწყვეტით ღრმად ჩაგვახედა სხვადასხვა მსოფლმხედველობის ადამიანთა შინაგან სამყაროში.

ჭეშმარიტი ხალხურობით, ფსიქოლოგიური დახასიათების სიღრმითა და რმალი ფერწერული ენით არის დაწერილი ლადო სეიდიშვილის — „ჭაშნიკი 300 წლის შემდეგ“. ნუღარ გვიჩხეტეებთ, თუ რა ისტორიულმა მოვლენებმა წაართვეს საქართველოს ამ ღვიძლი კუთხის ღვიძლ შვილებს ქართული ენის მოვლა-მოშენების უფლება, ქართული ღვინის დაყენების ბუნებრივი მოთხოვნილება. ეს იმ ძველი დროების ცოდვა იყო და სწორედ ამის გამოსწორება გვაკარნინებინა მხატვარმა, როცა ბევრის განმცდელი და მრავლის მნახველი აჭარლობა ავლილ უბრუნდება უძველეს ტრადიციას და საკუთარ მიწაზე მოყვანილ და თავიანი ხელით დაწურულ ღვინის პირველი ჭაშნიკი გასინჯა, იგემა და შეიგემა. ლადო სეიდიშვილმა ეს მღელვარე ფსიქოლოგიური თემა ცხოვრებითი დეტალებით შეკაზმა და ამაღლებული აზრების წარმომშობი პატრიოტული სულისკვეთებით სავსე ამაღელვებელი ნაწარმოები შექმნა.

გაგვახარა ახალგაზრდა ფერმწერ ხ. ინაიშვილის ნამუშევრებმაც. იგი მკაფიო ფერებით წერს. მისი გემოვნება დახვეწილია, შემოქმედებითი ტემპერამენტი მცდუნავია. ეს ნათლად ჩანს ყელრად აჭარულ პეიზაჟებში, კოლორიტულ ნატიურმორტში, პოეტური დეკორატიულობით დაწერილ სურათში — „ცხრის ფარა მთაში“. მხატვარი ინდივიდუალური მხატვრული ხედვით აღიქვამს სამშობლო კუთხის იერს, მშობლიური ადამიანებია მოქმედებას.

ცხოვრების ღრმა ცოდნით, ხალხის სიყვარულითა და მისი ბარაქის დაფასების ფაქიზი გრძნობით არის დაწერილი სიმონ ართმელაძის დიდი ფერტილო „აჭარის იალაღებზე“. მხატვარმა დაგვიხატა ნაამაგარი ადამიანების დასმენების საღამო.

ხასიკეთო მოღვაწეობას მიუძღვნა დიდი კომპოზიციი შოთა ზაქმარაძემ. მხატვარმა დამაჯერებლად გვიჩვენა მესაქონლეობის ფერმის ატმოსფერო, ტელევიზორთან დასასვენებლად ჩამომსხდარ კოლმეურნეთა ძლიერი სახეები.

საინტერესო ტრიპტიხის ავტორია თამაზ ჯალაღანია („რევოლუციის ჯარისკაცები“). რტიისა და მთავრობის ამ ყურადღებას მხატვრებმა გაარკვევეს შემოქმედებითი შრომით უნდა უპასუხონ. ხალხმდელ ახალ გალერიაში საქართველოსა და საკავშირო ხაზითი ხელოვნების გამოფენებიც მოეწყობა, ეს კი უკვე ახალ მნიშვნელოვან მოვლენად იქცევა აჭარისა და მთელი საქართველოს კულტურულ ცხოვრებაში.

ᲝᲗᲐᲠ ᲔᲑᲐᲫᲔ.
საქართველოს სსრ ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწე.

* * *

ᲡᲣᲠᲐᲗᲝᲑᲘ: ქვემოთ — „აჭარაში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების პირველი მიტინგი“ (მხატვ. შ. ხოლუაშვილი); ზემოთ — „ჭაშნიკი 300 წლის შემდეგ“ (მხატვ. ლ. სეიდიშვილი).

ᲓᲦᲔᲡ ᲓᲐ ᲮᲕᲐᲚ ᲡᲢᲐᲓᲘᲝᲜᲔᲑᲖᲔ

26 და 27 ივნისს გაიმართება საკავშირო ჩემპიონატის მორიგი ტურნი მატჩები ფეხბურთში „ა“ კლასის პირველი ჯგუფის გუნდებისათვის.

ᲓᲦᲔᲡ მოსკოვში პაექრობა ეეწყებათ ლიდერობა ჯგუფის წარმომადგენელს დედაქალაქის „სპარტაკსა“ და კუბიბიშევის „კრილია სოვეტოს“.

ᲮᲕᲐᲚ შედგება შვიდი მატჩი. თბილისის „დინამო“ საკუთარ მოედანზე ითამაშებს აუტსაიდერის — მოსკოვის „ლოკომოტივის“ წინააღმდეგ. ერევანში ეთამაშების შიდაფინან ადგილობრივი „არარატ“ და არმიის ცენტრალური სასპორტო კლუბის გუნდი,

ᲒᲐᲗᲕᲔᲘᲡ ᲡᲐᲔᲠᲗᲐᲨᲝᲠᲘᲡᲝ

ᲒᲣᲜᲘᲜ ბათუმში გაიმართა ვაჟთა საერთაშორისო საშაჭადაკო ტურნირის მეოთხე ტური.

წარმატებით იბრძვის ჭაბუკთა შორის მსოფლიოს ჩემპიონი იეგოსლავი კუროაიცა. მეოთხე ტურში მან დამარცხა პოპოვი. მასკე წინა ღღეთ გადადებულ პარტიაში დანებდა **ᲒᲘᲝᲠᲒᲐᲫᲔ. ᲯᲘᲜᲯᲘᲰᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ** მოუგო **ᲒᲘᲝᲠᲒᲐᲫᲔᲡ, ᲨᲣᲡᲚᲝᲕᲐᲡ** — **ᲣᲑᲘᲚᲐᲕᲐᲡ, ᲛᲘᲜᲘᲩᲛᲐ** — **ᲣᲘᲢᲔᲚᲘᲡ.** ᲯᲔᲚᲘᲛᲘᲠᲗᲕᲘᲩ-ᲙᲘᲚᲐᲠᲝᲕᲘᲡ პარტია ყაიმით დამთავრდა.

ᲡᲠᲣᲚᲘ ᲥᲠᲝᲜᲘᲙᲐ

△ **ᲚᲔᲜᲘᲜᲒᲠᲐᲓᲘᲡᲐ** არმიელმა მძლეოსანმა **ᲝᲚᲒᲐ ᲠᲐᲙᲘᲜᲛ.** რომელიც მონაწილეობდა სსრ კავშირისა და დიდი ბრიტანეთის ნაკრებთა მატჩში, ლენინგრადის პირველობაზე გამართულ ასპარეზობაზე სსრ კავშირის ახალი რეკორდი დაამყარა. 1.000 მეტრი მან გაირბინა 2 წუთსა და 20,2 წამში.

△ **ᲡᲝᲤᲘᲐᲨᲘ** გაიმართა საერთაშორისო შეჯიბრება ფეხბურთში ბულგარეთის ნაკრებ გუნდსა და გერმანიის „ბორუსიას“ საკლუბო გუნდს შორის. გაიმარჯვეს ბულგარელებმა 1:0.

Ო. ᲤᲮᲐᲙᲐᲫᲘᲡ ᲬᲐᲠᲛᲐᲢᲔᲑᲐ

ᲛᲡᲝᲤᲚᲘᲝᲡ ჩემპიონის **Ო. ᲤᲮᲐᲙᲐᲫᲘᲡ** ტურნე საზღვარგარეთ ველოსპორტის მოყვარულთა უურადღების ცენტრშია. წარმატებას წარმატება მოსდევს. მსოფლიოს ჩემპიონს მაყურებლები აღფრთოვანებაში მოყავს.

ო. ფხაკაძემ კიდევ ერთი გამარჯვება მოიპოვა ამსტერდამის ოლიმპიურ ტრეკზე გაბართულ საერთაშორისო შეჯიბრებაში. ქართველმა სპორტსმენმა მოიგო სპრინტერული რბოლა, უკანასკნელი 200 მეტრი დაფარა 11,4 წამში და ამსტერდამის დიდი პრიზი მოიპოვა. მეორე იყო **Ე. ᲛᲝᲠᲓᲔᲚᲝᲜᲘ** (საფრანგეთი), მესამე— **Გ. ᲯᲝᲜᲡᲝᲜᲘ** (ავსტრალია). **Ვ. ᲚᲝᲒᲝᲕᲜᲝᲕᲐ** (სსრ კავშირი) მეექვსე ადგილი დაიკავა.

ᲞᲠᲐᲚᲘᲡ ᲡᲐᲛᲘᲓᲐᲠ ᲮᲐᲚᲘᲩᲐᲖᲔ

ᲞᲠᲐᲰᲐᲨᲘ დამთავრდა მსოფლიოს პირველობა ვოდობა ძიუ-დოში სტუდენტთა შორის. კიშინიოვის უნივერსიტეტის სტუდენტმა **ᲕᲐᲚᲔᲜᲢᲘᲜ ᲒᲣᲪᲘᲛᲐ** მძიმე წონაში ვეორცხლის მედალი მოიპოვა. გაიმარჯვა იაპონელმა **ᲛᲐᲡᲐᲢᲝᲨᲘ ᲡᲘᲜᲐᲛᲐᲫᲔ.** ქვემძიმე წონაში ჩვენმა მოჭიდაოებებმა **Შ. ᲐᲚᲐᲜᲘᲫᲘᲡᲛᲐ** და **Ა. ᲥᲘᲑᲠᲘᲜᲬᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡᲛᲐ** ბრონზეული მედლები მოიპოვეს. პირველი იყო იაპონელი **ᲢᲝᲛᲘᲝ ᲡᲐᲡᲐᲑᲐᲠᲐ.** ქვემსაშუალო წონაში **Რ. ᲛᲐᲚᲐᲚᲐᲗᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ** და **Გ. ᲑᲝᲠᲩᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ** ვერცხლისა და ბრინჯაოს მედლები მოიპოვეს, საშუალო წონაში **Ბ. ᲛᲐᲚᲐᲯᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ** — ვერცხლის მედალი. ამ წონებში პირველები იყვნენ იაპონელები.

ᲣᲙᲕᲔᲣᲚᲝ ᲝᲞᲔᲠᲐᲪᲘᲐ

ᲜᲘᲛᲔᲚᲜᲘᲪᲙᲘ, 24 ივნისი. (საქ. კორ.). ტუბერკულოზის სანატორიუმში მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორმა ი. მ. სლეპუხამ და ექიმმა ბ. ბლაინმა გაიკეთეს უზეკეულო ოპერაციები საბჭოთა არმიის სახელობის კოლმეურნეობის მწველავი ა. ი. შკაბატი რიაზანის ტუბდისპანსერში დაავნეინეს წილნაპლევრიტის ორგანოებით. ხანგრძლივ ბრძოლას შედეგი არ მოეტანა. ავადმყოფი სანატორიუმში ცენტრში გაგზავნეს.

დამატებითმა შემოწმებამ ექიმებს შეაღწია მისაცა ეფარაფუნა, რომ გულ-ღრუში ა. ი. შკაბატს სამსიენე ჭრილობა ექიმებმა გადაწყვეტეს მისთვის ქირურგიული ოპერაცია გაეკეთებინათ. გულ-ღრძის გაკეთების შემდეგ ისინი გაოცდნენ. სამსიენის ნაცვლად აღმოაჩინა დამბითი ფორმისა ჯირკვალი. იგი ბევრ-ბევრ მალის ღონეზე მდებარეობდა. სპეციალისტთა აზრით ეს არის ფიბრი ჯირკვლის პათოლოგიური განვითარების ერთ-ერთი ნიმუში. ოპერაციის შემდეგ ავადმყოფი ჩინებულად გრძნობს.

ᲑᲐᲠᲐᲗᲘᲡ ᲡᲐᲥᲛᲔᲗᲐ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝ

ᲑᲐᲠᲐᲗᲘᲡ ᲡᲐᲥᲛᲔᲗᲐ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲘᲣᲛᲘᲡ ᲓᲐᲜᲘᲗ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲚᲘᲚᲘ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲛᲘᲢᲘᲜᲒᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲐᲠᲘᲡ ᲨᲔᲛᲝᲬᲛᲔᲑᲣᲚᲘ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲘᲠᲘᲗ Დ